

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
**ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA LUKA KOPER, D. D., V
OBDOBJU 2019-2021 IN VPLIV PANDEMIJE COVID-19 NA
POSLOVANJE**

Ljubljana, september 2023

DENIS RAJTER

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Denis Rajter, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Analiza poslovanja podjetja Luka Koper, d. d., v obdobju 2019-2021 in vpliv pandemije covid-19 na poslovanje, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko red. prof. dr. Darjo Peljhan

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal/-a v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	PREDSTAVITEV PODJETJA	2
2.1	Nastanek in podjetje danes	2
2.2	Dejavnost in organizacija podjetja.....	4
3	ANALIZA USPEHA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA	5
3.1	Analiza uspeha in poslovanja	6
3.1.1	Analiza prihodkov	6
3.1.2	Analiza odhodkov.....	7
3.1.3	Analiza poslovnega izida.....	9
3.2	Analiza poslovne uspešnosti	10
3.2.1	Analiza produktivnosti dela.....	11
3.2.2	Analiza ekonomičnosti poslovanja.....	12
3.2.3	Analiza rentabilnosti poslovanja	13
4	ANALIZA ZAPOSLENIH	14
4.1	Število zaposlenih.....	14
4.2	Struktura zaposlenih	15
4.3	Dinamika zaposlenih.....	16
5	ANALIZA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA PODJETJA	17
5.1	Trajnostni razvoj	17
5.2	Trajnostni razvoj v Luki Koper	19
6	GLAVNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVO	21
7	SKLEP	23
	LITERATURA IN VIRI	24
	PRILOGE	27

KAZALO PRILOG

Priloga 1:	Sredstva podjetja Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah	1
Priloga 2:	Obveznosti do virov sredstev podjetja Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah	2

Priloga 3: Čisti poslovni izid iz poslovanja podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah	3
Priloga 4: Čisti poslovni izid podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah	4
Priloga 5: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	5
Priloga 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	6
Priloga 7: Poslovni izid (v EUR) za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	7
Priloga 8: Izračuni produktivnosti dela v podjetju Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	8
Priloga 9: Izračun ekonomičnosti v podjetju Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	9
Priloga 10: Izračun rentabilnosti kapitala in sredstev podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021	10
Priloga 11: Število zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021	11
Priloga 12: Struktura zaposlenih po izobrazbi v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31.12. za leta 2019, 2020 in 2021	12
Priloga 13: Starostna struktura zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021	13
Priloga 14: Struktura zaposlenih po spolu v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021	14
Priloga 15: Gibanje zaposlenih podjetju Luka Koper, d. d., za leta 2019, 2020 in 2021....	15

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

COVID-19 – (angl. coronavirus disease 2019); koronavirusna bolezen 2019

ROA – (angl. return on asset); rentabilnost sredstev

ROE – (angl. return on equity); rentabilnost kapitala

TEU – (angl. Twenty-foot Equivalent Unit); ekvivalentna enota dvajsetih čevljev

1 UVOD

V dobi globalizacije in vse večje medsebojne povezanosti imajo pristanišča ključno vlogo, saj omogočajo mednarodno trgovino. Luka Koper izstopa kot ključni akter v jadranski regiji in služi kot ena pomembnejših povezav med Srednjo Evropo in preostalim svetom. Strateška geografska lega Luke Koper na stičišču glavnih trgovskih poti daje podjetju veliko prednost, saj omogoča učinkovite povezave z evropskim zaledjem in spodbuja razvoj multimodalnih prometnih koridorjev. Luka Koper ima močno vlogo tudi v regionalnem gospodarstvu, saj je gospodarski motor, ki ustvarja delovna mesta, spodbuja trgovinske odnose in poganja gospodarsko rast. Pristanišče ima vpliv tudi izven neposredne okolice, saj s svojo velikostjo vpliva na širšo poslovno skupnost in podpira razvoj pomožnih industrij. Zavedajoč se položaja, ki ga ima podjetje, se v tej zaključni strokovni nalogi lotevam celovite analize poslovanja Luke Koper, da bi razkril dejavnike, ki vplivajo na uspeh in prepoznal priložnosti za trajnostno rast. Analizo poslovanja lahko opredelimo kot sistematični proces, skozi katerega spoznavamo konkretno poslovanje podjetja z ekonomsko-organizacijskim namenom (Lipovec, 1983, str. 15).

Za predmet analize sem si izbral podjetje Luka Koper, d. d., ker sem želel ugotoviti, kako se je podjetje, ki deluje v transportni in logistični dejavnosti, spoprijelo z vsemi spremembami, povezanimi s pandemijo koronavirusne bolezni 2019 (angl. coronavirus disease 2019, v nadaljevanju covid-19), in kakšen vpliv je imela pandemija na samo poslovanje. V nadaljevanju naloge zato sledi analiza poslovanja podjetja Luka Koper, d. d., v obdobju od leta 2019 do leta 2021 in morebiten vpliv pandemije na rezultate podjetja.

Pri namenu analiziranja poslovanja gre za to, da poskušamo z rezultatom analize omogočiti sprejemanje boljših odločitev v podjetju. Ena izmed posledic boljših odločitev posloводства pa je lahko predvsem bolj uspešno poslovanje podjetja (Bergant, 2007, str. 22). Cilj analize je ugotovitev dejanskega stanja predmeta analize, ki mora biti predstavljen v obliki, da je merljiv (Bergant, 2007, str. 24). V mojem primeru je cilj, da prikažem poslovanje podjetja Luka Koper, d. d., v letu 2021 in le-to primerjati z leti 2020 in 2019, ter ugotoviti razloge za povečanje oz. zmanjšanje uspešnosti poslovanja podjetja.

Podatke, ki so bili uporabljeni med analizo, sem pridobil iz letnih poročil podjetja za leto 2019, 2020 in 2021. V največji meri sem uporabljal finančne podatke iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja. Ker pa sem pri analiziranju uporabljal podatke iz treh različnih obdobj, sem moral izločiti kakršenkoli vpliv inflacije. Zato so bili vsi uporabljeni finančni podatki iz let 2019 in 2020 inflacionirani z ustreznim indeksom – indeks cen življenjskih potrebščin. Bilanca stanja kaže stanje vrednosti na določen dan v letu, v mojem primeru 31. 12., in je bilo potrebno podatke za leti 2019 in 2020 inflacionirati na raven v letu 2021. Za ta izračun sem uporabil indeks rasti cen življenjskih potrebščin za obdobje december 2021/december 2020, ki je bil 104,9 in za obdobje december 2020/december 2019 indeks 98,9. Pri podatkih iz izkaza poslovnega izida za obdobje 2019 in 2020 pa sem uporabil indeks povprečne rasti cen življenjskih potrebščin in s tem podatke za ti dve leti

infalcioniral na raven 2021. Pri indeksu, ki kaže rast v letu 2020 glede na 2019, sem uporabil vrednost 99,9, pri indeksu, ki kaže pa rast v letu 2021 glede na 2020, sem uporabil vrednost 101,9 (Statistični urad Republike Slovenije, 2023).

Zaključno strokovno nalogo sem vsebinsko razdelil na štiri poglavja, ki si smiselno sledijo. V prvem poglavju sem predstavil podjetje, vse od njegovega nastanka do danes, poleg tega pa sem predstavil še dejavnost in organiziranost podjetja. V drugem poglavju sledi analiza uspeha in uspešnosti poslovanja podjetja. Omenjena analiza je razdeljena na dva dela. V prvem delu gre za analizo uspeha poslovanja, v sklopu katere je bila narejen analiza prihodkov, odhodkov in poslovnega izida. V drugem delu pa sledi še analiza poslovne uspešnosti s pomočjo treh kazalnikov: produktivnost dela, ekonomičnost poslovanja in rentabilnost poslovanja. V naslednjih dveh poglavjih sledi še analiza nefinančnih kazalnikov. Najprej, v tretjem poglavju je preko analize števila, strukture in dinamike zaposlenih izdelana analiza zaposlenih. V zadnjem, četrtem poglavju pa je predstavljena še analiza trajnostnega razvoja, ki kaže, na kakšen način, s katerimi aktivnostmi podjetje zasleduje cilje trajnostnega razvoja. Na koncu naloge sledi sklep, v katerem so predstavljeni ključni rezultati analize poslovanja Luke Koper, d. d.

2 PREDSTAVITEV PODJETJA

2.1 Nastanek in podjetje danes

Podjetje Luka Koper, pristaniški in logistični sistem, delniška družba, je bilo ustanovljeno leta 1957 pod imenom Pristanišča Koper. Do spremembe imena v Luka Koper je prišlo leta 1961. Približno leto in pol po ustanovitvi podjetja, ko je bil dokončan prvi vez, so v pristanišču privezali prvo ladjo, in sicer je šlo za čezoceansko ladjo z imenom Gorica, ki je bila last slovenskega ladjarja. V letu 1967 je bila zgrajena 31 km dolga železniška proga od Kopra do Prešnice, kar je podjetju omogočilo vključitev v evropski železniški sistem (Luka Koper, d.d., 2023a).

V naslednjih letih je podjetje pospešeno gradilo nove terminale, s katerimi so želeli dodatno povečevati zmogljivosti. Najprej je že v letu 1968 začel obratovati terminal za naftne derivate, štiri leta kasneje pa tudi terminal za kemikalije. V letu 1973 je promet v Luki Koper dosegel že skoraj dva milijona ton. V tem času so se začeli pojavljati prvi kontejnerji in s tem je prišlo do razvoja intermodalnega in kombiniranega transporta (Luka Koper, d.d., 2023a). Pojem intermodalnega prevoza pomeni, da se prevoz tovora opravi v eni nakladalni enoti, npr. zabojnik, zamenljivo tovarišče ali polpriklopnik. Za prevoz pa se lahko uporabi različna kombinacija načinov prevoza (cestni, železniški, zračni in prevoz po plovni poti), ob tem pa pri spremembi načina prevoza ne pride do pretovarjanja blaga (Evropsko računsko sodišče, 2023, str. 7).

V naslednjih letih je torej zaživel kontejnerski način prevoza blaga, v letu 1974 je bila sklenjena tudi prva kontejnerska linija za Sredozemlje. Do leta 1979 pa je bil v Luki Koper zgrajen že tudi kontejnerski terminal (Luka Koper, d.d., 2023a).

V letih po osamosvojitvi Slovenije je prišlo do velikih sprememb, tako gospodarskih kot tudi političnih. Te spremembe so občutili tudi v Luki Koper, saj so zabeležili velik izpad prometa s strankami iz republik bivše Jugoslavije. Postopoma jim je ta izpad uspelo nadomestiti s strankami iz srednjeevropskih držav. Leta 1996 je bil uspešno zaključen tudi proces preoblikovanja Luke Koper, ki je tako postala delniška družba, njihova delnica z oznako LKPG pa je začela kotirati na Ljubljanski borzi. Istega leta v podjetju beležijo še en pomemben mejnik, in sicer je bil v uporabo predan terminal za avtomobile (Luka Koper, d.d., 2023a).

Proti koncu prejšnjega tisočletja je podjetje bolj sistematsko pristopilo tudi k ravnanju z okoljem in prilagajanju standardom Evropske unije. Naložbe so bile v tem obdobju usmerjene v ločeno zbiranje odpadkov in predelavo, prav tako pa je bil vzpostavljen tudi monitoring morja. Podjetje je leta 2000 pridobilo okoljski certifikat ISO 14001 (Luka Koper, d.d., 2023a).

Nov pomemben korak v razvoju podjetja je bila pridobitev 110.000 m² skladiščnih površin na suhozemnem terminalu v Sežani. Gre za korak v smeri razvoja mreže logističnih centrov, ki predstavljajo hrbtenico celotnega logističnega sistema Luke Koper, d. d., Leta 2007 je bil postavljen tudi temeljni kamen za podaljšanje prvega pomola zaradi naraščajočih potreb, povezanih s kontejnerskim terminalom, prav tako pa je bil položen tudi temeljni kamen za izgradnjo skladišča za avtomobile. Dosežen je bil tudi nov pomemben mejnik, saj je v tem letu ladijski pretovor prvič presegel 15 milijonov ton (Luka Koper, d.d., 2023a).

Dve leti kasneje, torej leta 2009, so v podjetju zaključili z investicijo, ki jim je omogočila sprejem sodobnih kontejnerskih ladij. Posodobljen kontejnerski terminal je lahko sprejel ladje s kapaciteto nad 8.000 ekvivalentnih enot dvajsetih čevljev (angl. Twenty-foot Equivalent Unit, v nadaljevanju TEU) (Luka Koper, d.d., 2023a). TEU je mera prostornine v kontejnerjih dolžine dvajset čevljev, torej kontejnerjih dolžine približno 6 metrov (Logistics Glossary, 2023). Poleg terminala za kontejnerje pa so zgradili tudi skladišče za avtomobile s 4.100 parkirnimi mesti in začeli graditi terminal za alkohole. Leta 2010 so v Luki Koper presegli mejo 400.000 kontejnerskih enot in tako postali največji kontejnerski terminal v Severnem Jadranu. Hkrati pa je bila odprta tudi nova kontejnerska linija, ki je Koper povezala z Daljnim vzhodom (Luka Koper, d.d., 2023a).

V letu 2010 se je zgodil še en pomemben mejnik v delovanju podjetja, in sicer so na portalu Živeti s pristaniščem, ki je namenjen trajnostnemu razvoju, začeli z objavljanjem podatkov, ki uporabnikom povedo, kakšna je bila povprečna urna raven hrupa na dveh merilnih mestih z obrobja pristanišča. Poleg tega pa pri Evropski uniji pridobili tudi sistem

EMAS, ki organizaciji omogoča upravljanje in izboljšanje njihove okoljske uspešnosti. Že v letu 2012 je podjetje na portalu za trajnostni razvoj začelo objavljati tudi podatke o kakovosti morja. V nadaljevanju naloge bom trajnosti vidik podjetja predstavil tudi podrobneje (Luka Koper, d.d., 2023a).

Zelo pomembno za razvoj podjetja pa je bilo tudi leto 2013, saj jim je uspelo pridobiti vsa dovoljenja, ki so bila potrebna, da so lahko začeli poglobljati prvi bazen na globino 13 metrov. Posledično se je lahko povečal tudi največji možen ladijski ugrez, in sicer iz 11,4 na 12,5 metra, kar je ladjam, ki vplujejo v pristanišče, omogočilo, da pripeljejo in odpeljejo dodatnih 3.600 kontejnerjev. Poleg poglobljanja pa so na prvem pomolu začeli graditi tudi nove skladiščne površine za kontejnerje (Luka Koper, d.d., 2023a).

V letu 2021 so v Luki Koper zopet beležili rekordne številke, saj je ladijski pretovor v tem letu znašal 20,8 milijona ton, poleg tega pa so pretovorili tudi 997.574 TEU (Luka Koper, d. d., 2022, str. 5, 6).

Današnja Luka Koper, pristaniški in logistični sistem, delniška družba, s skrajšano firmo Luka Koper, d. d., je bila registrirana 30. 8. 1974 na Okrožnem sodišču v Kopru. Sedež podjetja je na Vojkovem nabrežju 38, 6501 Koper (Luka Koper, d.d., 2023b). Luka Koper, d. d., ima lastniški delež v naslednjih podjetjih: Luka Koper Inpo, d. o. o. (v 100-odstotni lasti Luke Koper, d. d.), Adria Terminali, d. o. o. (v 100-odstotni lasti Luke Koper, d. d.), Luka Koper Pristan, d. o. o. (v 100-odstotni lasti Luke Koper, d. d.), Logis nova, d. o. o. (v 100-odstotni lasti Luke Koper, d. d.), Adria investicije, d. o. o. (v 100-odstotni lasti Luke Koper, d. d.) in TOC, d. o. o. (v 68,13-odstotni lasti Luke Koper, d. d.). (Luka Koper, d. d., 2022, str. 28) Poleg odvisnih družbe pa ima Luka Koper, d. d., svoj delež tudi v petih pridruženih družbah, in sicer Adria Transport, d. o. o., Adria Transport Croatia, d. o. o., Adria Tow, d. o. o., AdriaFin, d. o. o., in Avtoservis, d. o. o. (Luka Koper, d. d., 2022, str. 213).

2.2 Dejavnost in organizacija podjetja

V skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti je podjetje Luka Koper, d. d., uvrščeno v skupino 52, ki se imenuje skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti oziroma še natančneje v podskupino H52.240 – Pretovarjanje (AJPEŠ, 2023).

Podjetje Luka Koper, d. d., obratuje na edinem večnamenskem slovenskem pristanišču in obsega velik vodni in priobalni prostor. Na tem prostoru podjetje izvaja tako pristaniške aktivnosti, ki so namenjene tovornemu prometu, kot tudi aktivnosti, ki so namenjene potniškemu prometu (Luka Koper, d. d., 2022, str. 39).

Luka Koper, d. d., ima od leta 2008 z državo sklenjeno Koncesijsko pogodbo, ki podjetju omogoča, da lahko opravljajo vse pristaniške dejavnosti, poleg tega pa tudi vodenje, razvoj ter redno vzdrževanje infrastrukture, ki se nahaja na območju koprskega tovornega

pristanišča. V skladu s Pomorskim zakonikom je podjetje pogodbo z državo sklenilo za obdobje 35 let. Podjetje pa je zavezano h koncesijski dajatvi v višini 3,5 odstotka poslovnih prihodkov od prodaje (Luka Koper, d. d., 2022, str. 39).

Osnovna dejavnost podjetja so torej pristaniške dejavnosti pretovora in skladiščenja. Za ta namen imajo v Luki Koper dvanajst terminalov, ki so specializirani za sprejem določene vrste tovora (Luka Koper, d. d., 2022, str. 39). Terminali, ki predstavljajo osnovno pristaniško dejavnost, so kontejnerski terminal, terminal za avtomobile in RO-RO, terminal za generalne tovore, terminal za hlajene tovore, terminal za les, terminal za sipke tovore, terminal silos, terminal za glinico, terminal za premog in železovo rudo, terminal za tekoče tovore, terminal za živino in potniški terminal (Luka Koper, d.d., 2023c). Omenjeni terminali pa so razdeljeni v pet profitnih centrov: generalni tovari, kontejnerski terminal, terminal avtomobilov in RO-RO, terminal razsuti in tekoči tovari ter potniški terminal (Luka Koper, d.d., 2023d). Poleg teh terminalov pa v podjetju upravljajo kopenski terminal v Sežani, kjer pa se izvajajo aktivnosti pretovarjanja in skladiščenja blaga v kontejnerskem prometu (Luka Koper, d. d., 2022, str. 40).

Podjetje Luka Koper je organizirano kot delniška družba. Na dan 30. 9. 2022 je imelo podjetje izdanih 14 milijonov delnic. Največji lastniški delež v podjetju ima Republika Slovenija, ki je z 51 % tudi večinski lastnik podjetja. Poleg lastništva države pa imajo največje lastništvo še Slovenski državni holding, d. d., Kapitalska družba, d. d., Mestna občina Koper in Citibank N. A. Omenjeni lastniki imajo skupaj več kot 72-% lastniški delež v Luki Koper (Luka Koper, d.d., 2023e).

Luka Koper, d. d., je v letu 2021 beležila 224,9 milijona vseh prihodkov od prodaje, ki so razdeljeni v tri skupine, in sicer čisti prihodki na podlagi pogodb s kupci, čisti prihodki od pobranih pristaniških pristojbin in čisti prihodki od prodaje iz naslova najemnin. Podjetje svoje prihodke skoraj v celoti ustvari s čistimi prihodki na podlagi pogodb s kupci, ki so v letu 2021 znašali 217,2 milijona evrov oz. 96,5 % vseh prihodkov od prodaje. Prihodki na podlagi pogodb pa so v podjetju razdeljeni med domače in tuje kupce. Tu je razmerje takšno, da približno dve tretjini prihodkov oz. 70,2 % ustvarijo s tujimi kupci, ostalo, torej 29,8 %, v letu 2021 pa so prihodki od prodaje domačim kupcem, (Luka Koper, d. d., 2022).

3 ANALIZA USPEHA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Teoretično gledano je analiziranje poslovnega uspeha in uspešnosti poslovanja podjetja, aktivnost spremljanja in ocenjevanja uspeha in uspešnosti, ki jo določeno podjetje dosega. Med analizo ugotovimo in ocenimo tudi, kakšni so odkloni med doseženimi in določenimi osnovami. S pomočjo poglobljene ocene problemskih položajev lahko prepoznamo glavne probleme, ki potrebujejo ukrepanje, in tako poskušamo poiskati rešitve zanje (Pučko, 2006, str. 144).

V nadaljevanju mi je s pomočjo analize prihodkov, odhodkov in poslovnega izida uspelo prikazati, kakšen poslovni uspeh je podjetje dosegalo v obdobju od 2019 do 2021 in kakšen je bil vpliv covid-19 pandemije na poslovanje podjetja. Poleg uspeha pa sem s pomočjo analize produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja še prikazal, kakšna je bila uspešnost Luke Koper v proučevanem obdobju.

3.1 Analiza uspeha in poslovanja

Izkaz poslovnega izida je ključen računovodski izkaz in nam kaže kakšne prihodke in odhodke je podjetje ustvarilo v določenem obdobju, navadno v obdobju enega leta. Prihodki in odhodki pa skupaj tvorijo poslovnoizidne tokove. Razlika med prihodki in odhodki, ki so nastali v obravnavanem obdobju pokažejo kakšen je poslovni izid podjetja. Izkaz poslovnega izida pa nam torej pokaže kakšna je gospodarska uspešnost poslovanja podjetja v obdobju (Igličar in drugi, 2017)

Podjetja svoj poslovni uspeh po navadi izražajo s čistim dobičkom, ki kaže uspeh poslovanja podjetja v določenem obdobju, navadno v obdobju enega leta. Ker pa je čisti dobiček enak razliki med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki podjetja, ki so zmanjšani za vrednost davka, bom v nadaljevanju analiziral tako prihodke, odhodke kot tudi poslovni izid obravnavanega podjetja.

3.1.1 Analiza prihodkov

Prihodki podjetju povečajo gospodarske koristi v obračunskem obdobju, in sicer v obliki povečanja sredstev, kar se kaže kot povečanje stanja denarja ali terjatev zaradi prodaje izdelka oz. storitve ali pa kot zmanjšanje dolgov zaradi odpisa obveznosti (Igličar in drugi, 2017, str. 225). Prihodki preko poslovnega izida vplivajo tudi na velikost kapitala (Slovenski inštitut za revizijo, 2018).

Podjetja pri svojem poslovanju beležijo več različnih vrst prihodkov. Poznamo redne prihodke, med katere spadajo poslovni prihodki in finančni prihodki. Poslovne prihodke sestavljajo prihodki od prodaje (izhajajo iz pogodb s kupci) in drugi poslovni prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki. Finančni prihodki pa predstavljajo prihodke iz investiranja, tu gre za prihodke, ki se večinoma pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami in v zvezi s terjatvami. Druge prihodke večinoma sestavljajo neobičajni prihodki, ki povečujejo poslovni izid (Bošnjak, 1999, str. 18).

Podjetje lahko prihodke pripozna, če se pričakuje, da bodo zanje dejansko prejeli nadomestilo (Slovenski inštitut za revizijo, 2018). Prihodki se torej pripoznajo po načelu zaračunane prodaje, kar pomeni, da lahko podjetje prihodke zabeleži takrat, ko je bil kupcu izstavljen račun. Ko pa je račun poravnan in ko pride do priliva denarja v podjetje, govorimo o prejemkih.

S pomočjo analize prihodkov sem torej želel ugotoviti, kakšna je sestava prihodkov v podjetju Luka Koper, d. d., in kakšen rezultat je podjetje ustvarilo v obdobju od 2019 do 2021. V tem obdobju je prišlo tudi do izbruha pandemije covid-19, zato sem želel ugotoviti, ali je imela pandemija vpliv na obseg prihodkov v podjetju.

V prilogi so v tabeli 5 prikazani podatki iz letnega poročila podjetja Luka Koper, d. d., za obdobje od 2019 do 2021. Kot je razvidno, so se celotni prihodki v letu 2020 glede na leto 2019, zmanjšali za 5,7 %. Glavni razlog za takšno zmanjšanje celotnih prihodkov pa je predvsem dogajanje, ki je bilo povezano s širjenjem koronavirusa SARS-CoV-2. Na začetku se je pandemija sicer začela na Daljnem vzhodu, vendar smo posledice kmalu čutili tudi v Evropi in preostalem delu sveta. Vse dogajanje, povezano s pandemijo, pa se je najbolj odražalo med aprilom in junijem 2020, ko je prišlo do zelo velikega padca prometa s kontejnerji v avtomobilski industriji. Največji upad se je zgodil prav v juniju 2020, in sicer za kar 60 % glede na običajne količine, ki jih ima Luka Koper namenjene za avtomobilsko industrijo. Ker pa je prav avtomobilska industrija eden izmed ključnih segmentov v Luki Koper, je ta padec pretovora še dodatno vplival na finančne rezultate v tem obdobju (Luka Koper, d. d., 2021, str. 35,36). Že v letu 2021 pa so se celotni prihodki zopet povečali, in sicer je prišlo do povečanja za 4,89 % glede na leto 2020, vendar še vedno celotni prihodki niso bili na nivoju kot pred pandemijo. Največji delež v strukturi celotnih prihodkov obsegajo poslovni prihodki, ki imajo v vseh proučevanih letih približno 98-% delež. Tudi poslovni prihodki so imeli podobno gibanje kot celotni prihodki, saj so se v letu 2020 glede na 2019 zmanjšali za 5,80 %, v letu 2021 pa povečali glede na 2020 za 4,29 %. Znotraj poslovnih prihodkov pa predstavljajo daleč največji delež čisti prihodki od prodaje. V obravnavanem obdobju so čisti prihodki od prodaje obsegali od 94,55 % do 97,15 % celotnih prihodkov. Kot je mogoče razbrati iz tabele 3 v prilogi, je razmerje med prodajo na domačem in tujem trgu zelo konstantno. Podjetje ima v vseh treh letih približno 30 % vseh prihodkov od prodaje na domačem trgu, približno 70 % prihodkov od prodaje pa ustvarijo na tujih trgih. Za razliko od prihodkov od prodaje pa so se v letu 2020 drugi prihodki močno povečali, in sicer za kar 161,85 % glede na leto 2019. Glavni razlog za to povečanje pa so bile odprave rezervacij za tožbe ter pripoznanje prihodkov iz naslova odpisanih obveznosti za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar je bila posledica sprejetja zakona, ki je urejal interventne ukrepe za zajezitev covid-19 (Luka Koper, d. d., 2021, str. 31). Že v letu 2021 pa so se drugi prihodki znižali za 65,55 % glede na leto 2020 in se vrnil na raven pred pandemijo. Prihodki iz financiranja v strukturi celotnih prihodkov predstavljajo zanemarljiv delež, saj so v celotnem obravnavanem obdobju gibali med 1,44 % in 2,10 %.

3.1.2 Analiza odhodkov

Odhodki so tisti stroški, ki jih odštejemo od prihodkov in potem skupaj ustvarjajo poslovni izid podjetja v določenem obdobju (Zaman in drugi, 2007, str. 108). Odhodki podjetju zmanjšajo gospodarske koristi v obračunskem obdobju, in sicer v obliki zmanjšanja

sredstev, kar se kaže kot zmanjšanje zalog blaga zaradi prodaje ali pa kot povečanje dolgov zaradi zaračunanih obresti. Odhodki preko poslovnega izida vplivajo tudi na velikost kapitala (Igličar in drugi, 2017, str. 232).

Podjetja pri svojem poslovanju beležijo več različnih vrst odhodkov. Poznamo redne odhodke, med katere spadajo poslovni odhodki in finančni odhodki. Pri poslovnih odhodkih gre dejansko za obračunane stroške v obračunskem obdobju, katerim se prištejejo še stroški, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter odštejejo stroški, ki se nahajajo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. Podrobnejša delitev poslovnih odhodkov pa le-te deli še po namenu, in sicer na proizvodjalne stroške prodanih količin, posredne stroške pri nabavi in prodaji, neposredne stroške pri prodaji, posredne splošne stroške ter prevrednotovalne poslovne odhodke. Del rednih odhodkov so tudi finančni odhodki, ki pa so posledica odhodkov iz financiranja in investiranja. Odhodki iz financiranja so sestavljeni iz obresti, pri odhodkih iz investiranja pa gre navadno za prevrednotovalne finančne odhodke (Slovenski inštitut za revizijo, 2015).

Podjetje lahko odhodke pripozna, če pride do zmanjšanja gospodarskih koristi, povezanih z zmanjšanjem sredstva, ali pa povečanjem dolga in je mogoče to zmanjšanje tudi brez težav učinkovito izmeriti. Pri poslovnih odhodkih je pogoj za pripoznanje to, da se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje. Pri finančnih odhodkih pa pride do pripoznanja takoj ob obračunu in ni vezano na plačila, ki so povezana z njimi (Slovenski inštitut za revizijo, 2015).

S pomočjo analize odhodkov sem želel ugotoviti, kakšna je sestava odhodkov v podjetju Luka Koper, d. d., in kakšen rezultat je podjetje ustvarilo v obdobju od 2019 do 2021 ter možen vpliv pandemije na odhodke.

Iz tabele 6 v prilogi je mogoče razbrati, da so se celotni odhodki, podobno kot celotni prihodki v podjetju Luka Koper, d. d., v letu 2020 glede na leto 2019 zmanjšali, vendar je bilo zmanjšanje tu manj občutno, in sicer v višini 1,37 %. Tudi to zmanjšanje je bilo podobno kot pri poslovnih prihodkih posledica covid-19 omejitev v letu 2020 in velikega zmanjšanja pretovora v Luki Koper. V letu 2021 pa so se celotni odhodki povečali za 6,22 % in so znašali že več kot 197 milijonov evrov, s tem so presegli tudi vrednost iz leta 2019. Največji delež v strukturi celotnih odhodkov predstavljajo poslovni odhodki, ki v vseh treh letih znašajo več kot 99,50 % celotnih odhodkov. Posledično ima povečanje oz. zmanjšanje poslovnih odhodkov tudi največji vpliv na spremembo celotnih odhodkov. V letu 2020 so se poslovni odhodki glede na leto prej zmanjšali za 1,32 %, v letu 2021 pa so se povečali za 6,48 %. Kot torej vidimo, so spremembe med leti pri poslovnih odhodkih praktično enake spremembam med leti pri celotnih odhodkih. Znotraj poslovnih odhodkov sta daleč največji postavki stroški blaga, materiala in storitev ter stroški dela. Skupno ti dve postavki predstavljata približno 80 % celotnih odhodkov. Zmanjšanje stroškov blaga, materiala in storitev v letu 2020 je tudi glavni razlog, da so se celotni odhodki v letu 2020

zmanjšali, saj je prišlo tako pri stroških dela kot tudi pri odpisih vrednosti do povečanja glede na leto 2019. Drugi poslovni odhodki so v obravnavanem obdobju postopoma padali. V letu 2019 so znašali 11,2 milijona evrov, v letu 2020 so se potem zmanjšali za 4 % in v letu 2021 še dodatno za 5,45 %. Odhodki iz financiranja so v izkazih Luke Koper zanemarljiva postavka, saj so v vsakem od obravnavanih let znašali manj kot 0,5 % celotnih odhodkov, zato tudi njihova sprememba med leti nima nikakršnega vpliva na spremembo celotnih odhodkov.

3.1.3 Analiza poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je ključen računovodski izkaz, saj je mogoče iz njega razbrati prihodke in odhodke (poslovno-izidni tok), ki jih je imelo podjetje v določenem obdobju ter tudi ustvarjen poslovni izid, ki se izračuna kot razlika med prihodki in odhodki. Izkaz poslovnega izida nam torej pokaže, kakšna je gospodarska uspešnost podjetja v izbranem obdobju. Pri izkazu poslovnega izida je pomembno razumeti tudi to, da gre za dinamičen računovodski izkaz, kar pomeni, da se nanaša na določeno obdobje (kvartal, polletje, celo leto). Pomembna lastnost izkaza poslovnega izida je tudi to, da ne gre za kumulativni računovodski izkaz, saj v njem seštevamo samo prihodke in odhodke, ki so nastali v obdobju. Vrednosti, ki smo jih ugotovili v tem obdobju, se ne prenašajo v naslednje obdobje, ko se začnejo prihodki in odhodki seštevati od začetka (Igličar in drugi, 2017, str. 308).

V bilanci poslovnega izida torej prepoznamo poslovno-izidne tokove, ki predstavljajo tokove odhodkov in prihodkov, hkrati pa gre za povezavo s spremembami sredstev in obveznostmi do virov sredstev. Poslovni izid, ki prikazuje stanje ob koncu določenega časovnega obdobja, je torej sestavina sredstev in obveznostmi zanje. Vrednost poslovnega izida ob koncu obravnavanega obdobja nam lahko prikaže dve možnosti. V primeru, da je vrednost pozitivna, pride preko obveznosti do virov sredstev do povečanja kapitala podjetja. V nasprotnem primeru, torej če je vrednost poslovnega izida negativna, pa se zaradi zmanjšanja različnih oblik sredstev, zmanjša tudi sam kapital (Kokotec-Novak in drugi, 2002, str. 208, 209).

Cilj vsakega podjetja je, da posluje s čim boljšim možnim poslovnim rezultatom – dobičkom. Podjetja pa bo poslovalo uspešno v primeru, da je razlika med prihodki in odhodki pozitivna in čim večja. V primeru, da pa podjetje v poslovnem obdobju beleži višje odhodke kot prihodke, pa lahko govorimo, da podjetje posluje z izgubo. To pomeni, da je podjetje neuspešno, saj dobiček podjetju omogoča, da se še naprej širi in razvija. Izguba ima velik vpliv tudi na bilanco podjetja, saj se skladno z izgubo zmanjša tudi razpoložljiv kapital podjetja, kar pa lahko vodi tudi do propada podjetja, če je podjetje dlje časa neuspešno. Podjetja se morajo dobro pripraviti na prihajajoča poslovna obdobja, kar pa je mogoče le z rednim spremljanjem poslovanja in načrtovanjem le-tega. V tem primeru je podjetje tudi boljše pripravljeno na morebitne težave in lahko v ustreznem času ukrepa ter

izboljša poslovanje. Podjetja največkrat ugotavljajo poslovni izid za obdobje enega poslovnega leta, vmes pa na mesečni ali kvartalni bazi spremljajo poslovanje (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 183).

Podjetja izkaz poslovnega izida največkrat sestavijo kot stopenjski zaporedni izkaz. V praksi to pomeni, da se posamezne vrste prihodkov in odhodkov v poslovni izid vnesejo skupaj in da potem za te posamezne prihodke in odhodke izračunamo vmesni rezultat oz. poslovni izid (Igličar in drugi, 2017, str. 309).

Iz tabele 7 v prilogi je mogoče razbrati, da je podjetje Luka Koper, d. d., v vseh treh obravnavanih letih beležilo pozitiven poslovni izid oziroma dobiček. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja se je v letih 2020 in 2021 zmanjšal glede na prejšnje leto. V letu 2020 se je poslovni izid iz poslovanja zmanjšal za skoraj 25 %, kar je predvsem posledica veliko nižjih prihodkov v letu 2020. Kot je bilo omenjeno že v poglavju o prihodkih, je bil razlog za to zmanjšan promet kot posledica izbruha covid-19 pandemije po celem svetu. V letu 2021 se je poslovni izid iz poslovanja še dodatno zmanjšal, in sicer za 7,91 %. Prihodki so sicer v tem letu skoraj že dosegli leto 2019, vendar je imelo podjetje veliko višje stroške z blagom, materialom in storitvami ter stroški dela, ki so se glede na leto 2020 povečali za več kot 6,5 milijona evrov. Podjetje v letnem poročilu kot glavni razlog za povečanje stroškov dela v letu 2021 navaja, da je prišlo do večjega obsega doseženega izpolnjevanja pogojev za izplačilo nagrad zaposlenim (Luka Koper, d. d., 2022, str. 195).

Za razliko od poslovnega izida iz poslovanja oziroma EBIT-a pa se je poslovni izid iz financiranja v letih 2020 in 2021 povečal glede na prejšnje obdobje. V letu 2020 je podjetje beležilo povečanje za 5,06 % glede na leto 2019, v letu 2021 pa se je poslovni izid iz financiranja povečal kar za 71,65 % glede na leto 2020. Razlog za takšno povečanje so višji finančni prihodki iz deležev, torej višji izplačani dobički v obvladujočih in pridruženih družbah (Luka Koper, d. d., 2022, str. 197).

Podobno kot se je gibal poslovni izid iz poslovanja, se je gibal tudi poslovni izid pred obdavčitvijo. V letu 2020 se je glede na leto 2019 zmanjšal za 23,11 %, v letu 2021 pa se je glede na leto 2020 zmanjšal za 1,96 %. Ker poslovni izid iz financiranja zaradi majhnega obsega nima prav zelo močnega vpliva na čisti poslovni izid iz obračunskega obdobja oziroma dobiček, se je tudi ta gibal podobno kot poslovni izid iz poslovanja. V letu 2020 je podjetje torej beležilo velik upad prihodkov in posledično se je tudi čisti dobiček zmanjšal za 19,43 %. V letu 2021 je še vedno prišlo do zmanjšanja dobička, vendar to zmanjšanje ni bilo tako izrazito. Glede na leto 2020 se je dobiček zmanjšal za dodatnih 6,34 %, tako da je dobiček leta 2021 znašal 29,920 milijona evrov.

3.2 Analiza poslovne uspešnosti

Podjetje je sistem, v katerem se odvijajo specifični procesi, ki potrebujejo določene vložke oz. inpute, da se med procesom izdelajo določeni izložki oz. outputi. Pojem poslovne

uspešnosti lahko torej opredelimo kot razmerje med izložki in vložki (Osnove analize poslovanja, str. 54). Govorimo lahko tudi o ciljih gospodarjenja in sredstvih, ki so nam na voljo za doseganje tega cilja. Spodnja enačba (1) nam ne pokaže absolutne vrednosti določene koristi, temveč nam pokaže vrednost učinka v razmerju do vrednosti sredstev, ki so bila uporabljena v procesu njegovega nastanka (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 203).

$$Uspešnost\ poslovanja = \frac{Izložki\ oz.\ cilj\ gospodarjenja}{Vložki\ oz.\ sredstva\ za\ doseganje\ cilja} \quad (1)$$

Razmerje med cilji gospodarjenja in sredstvi za doseganje cilja se imenuje mera uspešnosti gospodarjenja in nam omogoči, da lažje izbiramo med številnimi možnostmi pri porabi sredstev. Podjetje mora pri oblikovanju svojih odločitev glede poslovanja upoštevati mero uspešnosti poslovanja, saj s tem pri oblikovanju odločitev upošteva tudi temeljno ekonomsko načelo, da se za dosego nekega cilja porabi čim manj dobrin. V nasprotnem primeru bi podjetje namreč porabilo preveč dobrin, kar pa je za podjetje dolgoročno gledano nevzdržno in lahko vodi do propada podjetja. Pri izražanju uspešnosti realizacije ekonomskega načela pa obstaja več različnih načinov, s katerimi lahko to dosežemo. Mero uspešnosti lahko namreč izrazimo kot produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost. Vsako od navedenih načel se razlikuje glede na opredeljen cilj in opredeljena sredstva in posledično vsako načelo gleda na uresničevanje ekonomskega načela iz svojega zornega kota (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 203).

Uspešnost poslovanja podjetja je torej mogoče meriti z veliko različnimi kazalci in v nadaljevanju bom na primeru podjetja Luka Koper, d. d., prikazali, ali podjetje dejansko posluje uspešno. Za prikazovanje uspešnosti poslovanja bom analiziral produktivnost dela, ekonomičnost in rentabilnost.

3.2.1 Analiza produktivnosti dela

"Produktivnost opredeljujemo na splošno kot odnos med pridobljenimi poslovnimi učinki in zanje porabljeno količino posamezne vrste poslovne prvine" (Pučko, 2006, str. 160). Razlog, da se največkrat ugotavlja prav produktivnost dela, je v tem, da je delo najbolj aktivna poslovna prvina. V primeru kazalca produktivnosti dobimo torej podatek, koliko enot poslovnih učinkov bo pridobljenih, če porabimo eno enoto dela (Pučko, 2006, str. 160).

Ko govorimo o produktivnosti dela, je s tem mišljeno naturalno merilo uspešnosti poslovanja podjetja. Sama produktivnost dela se izračuna s spodnjo enačbo (2) kot razmerje med proizvedeno količino poslovnih učinkov (Q) in vloženim delovnim časom (L) (Peljhan in Marc, 2004, str. 23).

$$P = \frac{Q}{L} \quad (2)$$

Preko rasti produktivnosti dela lahko podjetje oziroma organizacija ustvari pogoje, s katerimi se poveča življenjska raven prebivalstva, hkrati s tem pa se skrajša delovni čas in poveča prosti čas, ki ga imajo zaposleni v podjetju. Tabela 1 kaže produktivnost dela v podjetju Luka Koper, d. d.

Kot je razvidno iz tabele 8 v prilogi, se je produktivnost dela, ki je razmerje med celotnimi prihodki in povprečnim številom zaposlenih v letu 2020 glede na 2019 zmanjšala za 19,37 %. V letu 2021 pa se je ta produktivnost povečala za 3,68 % glede na prejšnje leto. Glavni razlog za takšno zmanjšanje v letu 2020 pa predstavlja predvsem močan upad prihodkov, kot posledica ukrepov povezanih s pandemijo covida-19, poleg tega pa se je v letu 2020 zelo povečalo število zaposlenih, ki je bilo za več kot 200 višje kot v letu 2019. Zelo podobni rezultati so tudi pri produktivnosti dela, ki je izražena kot razmerje med poslovnimi prihodki in povprečnim številom zaposlenih. Tudi tu se je v letu 2020 glede na leto 2019 produktivnost zmanjšala za skoraj 20 %, natančneje za 19,45 %. V letu 2021 pa je prišlo do rahle rasti produktivnosti dela, saj se je le-ta glede na leto 2020 povečala za 3,08 %. Tudi tu je razlog za takšno zmanjšanje v letu 2020 v pandemiji in velikem znižanju poslovnih prihodkov v tem letu.

3.2.2 Analiza ekonomičnosti poslovanja

Naslednja delna mera uspešnosti, ki jo imamo na voljo, se imenuje ekonomičnost oziroma gospodarnost. Pri ekonomičnosti gre za načelo, da poskušamo doseči največji možen produkt na enoto stroškov. "To načelo zahteva, da proizvedemo dani proizvod s čim manjšimi stroški, oziroma da z danimi stroški ustvarimo čim večjih proizvod" (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 221). Ekonomičnost lahko izračunamo kot razmerje med celotno količino proizvedenih proizvodov in stroški, ki so nastajali med njihovo proizvodnjo. Višja kot je vrednost, višji je tudi proizvod na enoto stroškov (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 221, 222).

Ekonomičnost pa lahko izračunamo na več različnih načinov, saj lahko imamo v imenovalcu in števcu različne postavke. Primerjamo lahko celotne prihodke s celotnimi odhodki ali pa poslovne prihodke s poslovnimi odhodki (Bergant, 2007, str. 55). Pri svoji analizi bom uporabil enačbi ekonomičnosti (3) in (4):

$$\text{Ekonomičnost I} = \frac{\text{Celotni prihodki}}{\text{Celotni odhodki}} \quad (3)$$

$$\text{Ekonomičnost II} = \frac{\text{Poslovni prihodki}}{\text{Poslovni odhodki}} \quad (4)$$

Iz enačb (3) in (4) lahko torej razberem, da mora koeficient ekonomičnosti znašati več kot 1, če želimo potrditi, da podjetje posluje ekonomično. To pa pomeni, da so prihodki podjetja večji od njihovih odhodkov. Tabela 2 prikazuje ekonomičnost podjetja Luka Koper, d. d.

V prilogi v tabeli 9 so izračunani kazalci ekonomičnosti, ki v vseh treh obravnavanih letih znašajo več kot 1, kar pomeni, da je podjetje v tem obdobju poslovalo ekonomično oziroma da so bili prihodki (celotni ali poslovni) v vsakem letu višji od odhodkov (celotnih ali poslovnih). Iz tabele je moč razbrati, da se je ekonomičnost v obdobju od 2019 do 2021 vsako leto nekoliko zmanjšala. Ekonomičnost, izražena kot razmerje med poslovnimi prihodki in odhodki, se je v letu 2020 glede na leto 2019 zmanjšala za 4,54 %, v letu 2021 pa se je glede na leto 2020 še dodatno zmanjšala za 2,06 %. Tudi pri ekonomičnosti, ki je izražena kot razmerje med celotnimi prihodki in odhodki, je prišlo do podobnega gibanja. V letu 2020 se je ekonomičnost glede na leto 2019 zmanjšala za 4,39 %, v letu 2021 glede na leto 2020 pa za 1,25 %. V praksi ekonomičnost II za leto 2021, ki znaša 1,156, pove, da podjetje za vsakih 100 enot odhodkov ustvari 115,6 enote prihodkov.

3.2.3 Analiza rentabilnosti poslovanja

Zadnje delno načelo, ki pomaga uresničevati osnovno ekonomsko načelo, se imenuje rentabilnost ter predstavlja odnos med dobičkom in vloženim kapitalom (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 230). Pri razumevanju splošnega ekonomskega načela in če je le-to uresničeno, je ključnega pomena, razumeti, da nam produktivnost in ekonomičnost ne pokažeta, ali je bilo ekonomsko načelo uresničeno. Produktivnost nam pokaže, da je bil nek učinek dosežen v določenem času; ekonomičnost pa, da je bil ta isti učinek dosežen z minimalnimi stroški. Nobeden od omenjenih delnih načel pa ne upošteva, kakšen je bil vložen kapital v podjetje. Tu pride na vrsto delno načelo rentabilnosti (Žnidaršič Kranjc, 1995, str. 230).

Za rentabilnost oziroma uspešnost poslovanja lahko rečemo, da je najbolj kompleksna mera uspešnosti, ki je opredeljena kot razmerje med dobičkom (razlika med prihodki in odhodki) in zanj vloženimi poslovnimi sredstvi. Gre za povezavo z osnovnim načelom gospodarnosti, po katerem naj bi z danimi sredstvi poskušali doseči največji možen rezultat, oziroma določen rezultat doseči s čim manj porabljenimi sredstvi (Bošnjak, 1999, str. 16). Pri rentabilnosti je torej govora o kazalniku, ki nam pokaže uspešnost poslovanja določenega podjetja. Kazalnik pa lahko opredelimo na dva mogoča načina (Peljhan in Marc, 2004, str. 39).

- z vidika lastnika podjetja, ki ga zanima rentabilnost kapitala, ki ga je vložil v podjetje. V tem primeru se rentabilnost izračuna kot razmerje med dobičkom in povprečnim vloženim kapitalom – dobičkonosnost kapitala (angl. return on equity - ROE),
- z vidika podjetja kot celote pa je bolj smiselno izračunati rentabilnost sredstev. Podjetje namreč razpolaga z vsemi sredstvi in ne samo s kapitalom. Kazalnik se v tem primeru izračuna kot količnik med dobičkom in povprečnimi sredstvi – dobičkonosnost sredstev (angl. return on asset - ROA).

Med prilogami v tabeli 10 so prikazani izračuni rentabilnosti kapitala in sredstev, ki kažejo, da sta se rentabilnost sredstev ter rentabilnost kapitala v proučevanem obdobju ves čas manjšali. V letu 2019 je rentabilnost sredstev znašala 6,61 %, do leta 2021 pa je padla na 5,02 %. Podobno je bilo tudi pri rentabilnosti kapitala, ki je v letu 2019 znašala 9,88 % in je v letu 2021 padla na 6,92 %.

Rentabilnost sredstev se je v letu 2020 glede na leto 2019 zmanjšala za 19,41 %. V naslednjem letu 2021 pa se je glede na leto prej še dodatno zmanjšala za 5,83 %. Zelo podobne vrednosti lahko opazim tudi pri rentabilnosti kapitala. V letu 2020 se je glede na leto 2019 zmanjšala še izraziteje kot rentabilnost sredstev, in sicer kar za 24,61 %. V letu 2021 pa je prišlo glede na leto 2020 do zmanjšanja za 7,03 %. Glavni razlog za takšno zmanjšanje med obravnavanim obdobjem lahko najdem v zmanjšanju čistega dobička, ki se je od leta 2019 do leta 2021 zmanjšal za več kot četrtino. Razlog za zmanjšanje dobička pa je v letu 2020 povezan predvsem z manjšimi prihodki zaradi pandemije, v letu 2021, ko so se prihodki spet povečali, pa je prišlo do višjih stroškov, ki so negativno vplivali na dobiček podjetja Luka Koper, d. d., in posledično tudi na vrednosti finančnih izkazov. Kljub vsem pa lahko ocenim, da podjetje posluje uspešno, saj je v letu 2021 vsakih 100 evrov vloženih sredstev lastnikom prineslo 6,92 evra dobička.

4 ANALIZA ZAPOSLENIH

Zaposleni so osnovni delovni potencial podjetja, saj neposredno usmerjajo in izvajajo dejavnost podjetja. Aktivna vloga, ki jo imajo zaposleni v podjetju, predstavlja dejavnik uspešnosti poslovanja, kar je tudi razlog, da se v analizi poslovanja spremlja tudi zaposleno osebje. S tem je mogoče ugotoviti, kako zaposleni vplivajo na uspešnost poslovanja. V sklopu analize poslovanja se preverjajo predvsem elementi, ki kažejo, kako se zaposleni spreminjajo in kako to vpliva na podjetje. Med temi pojavi največkrat spremljamo število in strukturo zaposlenih ter dinamiko zaposlenih (Bošnjak, 1999, str. 24). Človeški kapital je sestavljen iz nematerialnih virov, ki jih delavci zagotavljajo svojim delodajalcem. Človeški kapital predstavlja človeški dejavnik v organizaciji, kombinacijo znanja, kompetenc in strokovnosti, ki daje organizaciji njen prepoznavni značaj. Človeški kapital ni v lasti organizacije, ampak je zagotovljen z delovnim razmerjem. Posamezniki v organizacijo prinašajo človeški kapital, ki pa se nato razvija z izkušnjami in usposabljanjem (Kapur, 2020).

4.1 Število zaposlenih

Kadar je govora o številu zaposlenih, imamo v mislih vse zaposlene, s katerimi ima podjetje sklenjeno delovno razmerje, in ni pomembno, ali so v podjetju prisotni oz. ali delajo ali ne. Ko opravljamo analizo števila zaposlenih, gledamo stanje, ki je izkazano v nekem trenutku leta (navadno 1.1. in 31.12). Ni pa število zaposlenih edini podatek, ki ga analiziramo, saj je smotrno, da analiziramo tudi izobrazbeno strukturo in spremembe.

Med prilogami v tabeli 11 so prikazani podatki glede števila zaposlenih za leta 2019, 2020 in 2021. V podjetju se je v letu 2019 na novo zaposlilo kar 475 novih delavcev. To kaže tudi indeks rasti v letu 2020 glede na leto 2019, saj je bilo v začetku leta 2020 kar 41,51 % več zaposlenih kot na začetku leta 2019. Takšno povečanje delovne sile je posledica spremembe poslovnega modela v družbi (Luka Koper, d. d., 2020, str. 143). Na začetku leta 2021 je število zaposlenih v primerjavi z začetkom leta 2020 nekoliko upadlo, in sicer se je zmanjšalo za 0,39 %. Povprečno število zaposlenih se je v celotnem obravnavnem obdobju povečevalo. V letu 2020 se je glede na leto 2019 povečalo za 16,96 %, v letu 2021 pa je bilo še 1,17 % več povprečno zaposlenih v podjetju. Konec leta 2021 je tako Luka Koper, d. d., zaposlovala že 1577 ljudi.

4.2 Struktura zaposlenih

Pri spremljanju in ocenjevanju strukture zaposlenih je najbolj zanimivo spremljati razne kadrovske strukture. S številnimi kadrovskimi strukturami se lahko ugotovi tudi njihov vpliv na uspešnosti poslovanja. Med več različnimi strukturami pa se največkrat spremlja naslednje (Pučko, 2001, str. 65):

- struktura zaposlenih delavcev,
- struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe,
- struktura zaposlenih po spolu,
- starostna struktura zaposlenih.

Iz tabele 12 v prilogi je mogoče razbrati, da v podjetju ni prišlo do kakšnih večjih sprememb izobrazbene strukture v obravnavanih letih. Največji delež zaposlenih ima izobrazbo IV. oz. V. stopnje. Skozi celotno obdobje analize je bilo zaposlenih s to stopnjo izobrazbe okoli 60 % vseh zaposlenih. Glavni razlog, da je v podjetju večina zaposlenih s pridobljeno izobrazbo od I. do V. stopnje, se skriva v tem, da podjetje intenzivno zaposluje na delovnih mestih, ki so vezani na proces pretovora in skladiščenja. Se je pa v letih 2020 in 2021 glede na prejšnje leto povečalo tudi število zaposlenih z višjo stopnjo izobrazbe. Skupno gledano je bilo leta 2019 v podjetju 29,84 % vseh zaposlenih s stopnjo izobrazbe VI./1 ali višjo. V letu 2021 pa se je ta odstotek še nekoliko zvišal in je znašal že 31,39 % vseh zaposlenih.

V prilogi v tabeli 13 je predstavljena starostna struktura zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d. Starostne skupine so razdeljene v skladu s podatki, ki jih ima podjetje zabeležene v svojih letnih poročilih. Iz podatkov je mogoče razbrati, da največji del predstavljajo zaposleni v starostni skupini od 30 do 50 let, in sicer v vsakem od obravnavanih let okoli 70 %. V skupini do 30 let je število zaposlenih ves čas padalo, v letu 2020 za 18,41 %, v letu 2021 pa še za dodatnih 10,26 %. Pri preostalih dveh starostnih skupinah, od 30 do 50 ter nad 50, je prišlo tako v letu 2020 kot tudi v letu 2021 do rasti števila zaposlenih. Povprečna starost zaposlenih se ves čas giba nekje okoli 41. leta. Se pa je od leta 2019 do 2021 povprečna starost povečala za 0,4 leta.

V prilogi v tabeli 14 so zabeleženi podatki o spolni raznolikosti zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d. Kot je razvidno iz tabele, veliko večino vseh zaposlenih predstavljajo moški. V vsakem od obravnavanih let je bilo več kot 90 % vseh zaposlenih moških. V letu 2020 se je sicer razmerje zaposlenih nekoliko izboljšalo v korist ženskam, vendar se je že v letu 2021 spet bolj povečalo število zaposlenih moških. Glede na to, da gre v primeru Luke Koper za pristaniško in transportno oz. logistično podjetje, je pričakovano, da je zaposlenih več moških.

4.3 Dinamika zaposlenih

Pri dinamiki zaposlenih lahko opazimo, kakšno je bilo zmanjšanje in večanje števila zaposlenih, poleg tega pa tudi stopnjo menjavanja osebja, ki je tudi eden izmed najbolj pomembnih kazalcev pri dinamiki zaposlenih (Bošnjak, 1999, str. 25). V veliko pomoč pri spremljanju zaposlenih nam je lahko bilanca gibanja zaposlenih, iz katere lahko pridobimo vse podatke o prihodih in odhodih zaposlenih, poleg tega pa tudi fluktuacijo zaposlenih (Pučko, 2001, str. 67).

Pri analizi fluktuacije zaposlenih izračunamo koeficient fluktuacije odhodov, koeficient neto fluktuacije ter koeficient bruto fluktuacije. Enačba (5) nam pove, koliko odhodov zaposlenih je bilo v obdobju, glede na povprečno število zaposlenih (Bošnjak, 1999, str. 25).

$$\text{Koeficient fluktuacije odhodov} = \frac{\text{Odhodi zaposlenih v obdobju}}{\text{Povprečno število zaposlenih}} \quad (5)$$

Enačba (6) nam pokaže razmerje med razliko prihodov in odhodov ter povprečnim številom zaposlenih (Bošnjak, 1999, str. 25).

$$\text{Koeficient neto fluktuacije} = \frac{\text{Prihodi} - \text{odhodi v obdobju}}{\text{Povprečno število zaposlenih}} \quad (6)$$

Enačba (7) pa nam pokaže razmerje med vsoto prihodov in odhodov ter povprečnim številom zaposlenih (Bošnjak, 1999, str. 25). (Bošnjak, 1999, str. 25).

$$\text{Koeficient bruto fluktuacije} = \frac{\text{Prihodi} + \text{odhodi v obdobju}}{\text{Povprečno število zaposlenih}} \quad (7)$$

V prilogi v tabeli 15 je prikazana bilanca gibanja zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d. Iz tabele lahko razberemo, da je bilo v obdobju od leta 2019 do 2021 prišlo do velikih sprememb pri številu zaposlenega osebja. V letu 2020 se je glede na leto 2019 število zamenjanega osebja močno zmanjšalo, in sicer za kar 442 zaposlenih, v letu 2021 pa je prišlo zopet do povečanja, in sicer za 73,21 % oziroma 41 zaposlenih. Največ novih zaposlenih je podjetje beležilo v letu 2019, ko je bilo zaposlenih dodatnih 475 delavcev. Kot sem že omenil, je bilo povečanje posledica spremembe poslovnega modela v podjetju. Največ odhodov je podjetje beležilo v letu 2020, ko je bilo 31 odhodov. Koeficient

fluktuacije odhodov se je v letu 2020 glede na leto 2019 povečal za 15,24 %, v letu 2021 glede na 2020 pa je prišlo do zmanjšanja za 13,91 %. Koeficient bruto fluktuacije je leta 2019 znašal kar 37,87 %, kar je tudi posledica zelo velikega števila prihodov zaposlenih v tem letu. Ta koeficient se je v letih 2020 in 2021 močno zmanjšal, saj ni bilo več toliko novih prihodov kot leta 2019. Pri neto fluktuaciji je vrednost v letu 2020 negativna, kar pomeni, da je podjetje v tem letu več ljudi zapustilo, kot pa jih prišlo na novo v podjetje. Če je fluktuacija zelo visoka, lahko to tudi zelo negativno vpliva na samo podjetje in na uspešnost poslovanja, saj se morajo novi zaposleni na novo naučiti in se privaditi na delo, kar lahko privede do nižje produktivnosti delavcev.

5 ANALIZA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA PODJETJA

5.1 Trajnostni razvoj

Združeni narodi (ZN) so leta 2015 objavili pomemben dokument z naslovom "Preobrazba našega sveta: agenda 2030 za trajnostni razvoj", v katerem so objavili 17 ciljev trajnostnega razvoja skupaj s 169 cilji. Namen dokumenta je bil predvsem v tem, da se obravnava široka paleta vprašanj trajnostnega razvoja, kot so revščina, lakota, zdravje in dobro počutje ter izobraževanje. To je pomenilo, da je bil na globalni ravni prvič dogovorjen celovit program, ki bo spodbujal ukrepe za gospodarsko, okoljsko in socialno trajnost. Kot rečeno, je dokument zajemal 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki skupaj služijo kot skupni normativni okvir, ki vključuje akterje na vseh ravneh, vključno z vladami, civilno družbo in zasebnim sektorjem (Wang in drugi, 2020). Zagotovljen je torej pravni okvir, znotraj katerega lahko omenjeni deležniki načrtujejo, merijo in razlagajo svoje prispevke k trajnostnemu razvoju (Caliskan, 2022).

Mednarodna pomorska organizacija poudarja pomen pomorske industrije pri doseganju vseh ciljev trajnostnega razvoja. To pa poskuša doseči z razkrivanjem vodilne vloge pri spodbujanju svetovne trgovine in podpiranju svetovne gospodarske rasti (Caliskan, 2022). Poleg tega pa ima mednarodna pomorska industrija zelo pomembno vlogo tudi pri globalni trajnosti, saj je eden njenih ključnih deležnikov (Wang in drugi, 2020). Več kot 80 odstotkov svetovne blagovne trgovine se namreč opravi z ladjami, ki se na svoji poti ustavljajo v številnih pristaniščih po celem svetu. V današnjem času sta svetovna trgovina in gospodarstvo dosegla točko, ko se zanašamo na ladje in pristanišča za prevoz blaga z ene točke na drugo. Ravno zaradi njihovega edinstvenega položaja v dobavni verigi so morska pristanišča gospodarski motorji in odpirajo nove možnosti za trgovino. Ta odvisnost in zanašanje na globalni ladijski promet povečujeta prispevek in zunanje učinke industrije k trajnosti na lokalni in svetovni ravni (Caliskan, 2022).

S tem ko pomorska industrija podpira svetovno trgovino in gospodarstvo, je povezana prav z vsakim ciljem trajnostnega razvoja. V prvi vrsti lahko pomorska industrija občutno prispeva k cilju trajnostnega razvoja 14, ki je namenjen cilju ohranjanja in trajnostne

uporabe oceanov, morij in morskih virov. Vendar kljub vsemu odgovornost, ki jo ima pomorska industrija, močno presega cilj trajnostnega razvoja 14, saj ima močan vpliv tudi na področjih, ki jih opredeljuje cilj številka 3, to pa so zmanjšanje onesnaževanja, povezanega s pristanišči, v obalnih regijah, kar prispeva k zdravju in dobremu počutju obalnih prebivalcev. Odgovornost ima tudi na področju zagotavljanja dostojnih delovnih pogojev zaposlenih, kar je pomemben sestavni del cilja trajnostnega razvoja številka 8 in pa trajnostni razvoj mest in skupnosti v sklopu cilja 11, ki je odvisen od varnih globalnih logističnih sistemov. Vse zgoraj naštetu vodi do tega, da je inherentni razvoj pomorske industrije ključnega pomena za izvajanje agende ZN do leta 2030 in s tem povezanih ciljev trajnostnega razvoja, saj trajnostna pomorska industrija neposredno prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Cilji trajnostnega razvoja pa delujejo kot univerzalni okvir, ki učinkovito usmerja trajnostni razvoj pomorske industrije (Wang in drugi, 2020).

V drugi vrsti pa so določene specifikacije, kot so denimo intenzivnost delovne sile, prispevek h gospodarski rasti, povezanost in odnos z mesti, ki zagotavljajo drugačno stopnjo socialne in ekonomske vzdržnosti v primerjavi z drugimi industrijami. V družbi je vse bolj sprejeto, da bodo pristanišča uravnotežila gospodarsko rast s socialnimi in okoljskimi učinki. Vendar pa gre pri pristaniški dejavnosti za precej široko področje, ki vključuje okoljsko upravljanje, rabo zemljišč, upravljanje z emisijami in odpadki, energetske vire, človeške vire, naravno življenje, prevoz in povezave, izobraževanje in izmenjavo znanja, lokalne vplive ter povezovanje pristaniških mest. Ravno zaradi tega imajo pristanišča skupaj s teorijo deležnikov velik potencial za ustvarjanje vrednosti za svoje lastnike in številne druge deležnike (Caliskan, 2022).

Glede na to, kako velik pomen ima pomorska industrija pri samem doseganju ciljev trajnostnega razvoja, je zelo presenetljivo dejstvo, da v študijah, ki so povezane s pomorstvom, ni raziskav o ciljih trajnostnega razvoja. Pomanjkanje študij naj bi bila posledica počasnega odziva Mednarodne pomorske organizacije pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja, saj nobeden izmed posebnih ciljev trajnostnega razvoja ne obravnava izrecno pomorskega sektorja. Posledično je torej pomorska industrija negotova pri tem, kakšna je njihova vloga v povezavi s cilji trajnostnega razvoja, prepoznavnost ciljev trajnostnega razvoja v industriji pa je dokaj nizka. Nekaj raziskovanj je bilo namenjenih cilju 14, ki je namenjen cilju ohranjanja in trajnostne uporabe oceanov, morij in morskih virov. Kljub vsemu pa manjka celovita ocena vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja in njihovih posledicah za trajnostni razvoj pomorske industrije. Celovita ocena je ključna v smislu, da se lahko izognemo „silosnemu“ tveganju, ki spodkopava notranjo skladnost (pomožne koristi in kompromisi) ciljev trajnostnega razvoja. Poleg tega pa so lahko v pomorskih podjetjih preveč osredotočeni na nekatere cilje in izberejo samo določene delne cilje, ki kratkoročno sicer pokažejo neke rezultate, nimajo pa nobene koristi pri dolgoročnem trajnostnem razvoju. Celovita ugotovitev ustreznosti ciljev trajnostnega razvoja je za pomorsko industrijo torej nujno potrebna (Wang in drugi, 2020).

5.2 Trajnostni razvoj v Luki Koper

Skupina Luka Koper je v letu 2021 že petič zapored pripravila trajnostno poročilo, ki je izdelano v skladu s standardi mednarodnega trajnostnega poročanja GRI (Global Reporting Initiative Global Standards). S tem je podjetje še dodatno nadgradilo vsa dosedanja trajnostna poročila, ki so bila prav tako del letnih poročil. Trajnostno poročilo je bilo v letu 2021 pripravljeno na osnovni ravni poročanja. Podjetje je v poročilu vključilo vseh šest standardov GRI, ki se v grobem nanašajo na načela o kakovosti poročanja, da je v poročilu vključena izkaznica organizacije in da so v poročilu uporabljeni kazalniki, ki poročajo o vplivih podjetja na gospodarsko, okolje in socialo. V Luki Koper imajo dobro opredeljeno strategijo trajnostnega razvoja, ki po njihovem pomeni izpolnitev vseh potreb družbe, ne da bi s tem ogrožali potrebe naših zanamcev. V pomorski panogi trajnost pomeni, da je zagotovljen varen, učinkovit in predvsem zanesljiv prevoz blaga. Hkrati s tem pa se poskusi zmanjševati negativne vplive na okolje in povečati učinkovitost virov. Pristanišča, ki nosijo naziv trajnostna pristanišča, so tista, ki so sposobna v skladu s sprejetimi trajnostnimi usmeritvami in dejavnostmi izpolnjevati tako sedanje kot tudi prihodnje potrebe pristanišč in njihovih deležnikov. Skupno pa jim je tudi to, da varujejo in ohranjajo tako človeške kot naravne vire. V Luki Koper so soočeni z dejstvom, da je njihovo pristanišče z dveh strani obdano z naseljenimi območji, njihovo zaledje pa z naravnim okoljem, ki spada v Naturo 2000. Poleg tega pa je na zunanji strani pristanišča še ranljiv morski ekosistem. Opisana pozicija pa pristanišču omogoča, da s svojimi aktivnostmi lahko poskrbi za izboljšanje kakovosti bivanja na tem prostoru. V Skupini Luka Koper so zavezani k temu, da je trajnostni razvoj ključen pri strateških usmeritvah družbe, poleg tega pa se tudi pri poslovanju in razvoju držijo načel tako trajnostnega razvoja kot tudi odgovornega ravnanja z okoljem (Luka Koper, d. d., 2022).

Na začetku leta 2021 so v podjetju sprejeli dokument z naslovom Strategija družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Vse trajnostne usmeritve, ki so bile zajete tukaj, izhajajo iz ciljev, ki so bili opredeljeni s strani Združenih narodov oziroma gre za razvojne usmeritve na ravni Republike Slovenije do leta 2030. V nadaljevanju bom podrobneje analiziral cilje trajnostnega razvoja, ki jih je podjetje opredelilo v letnem poročilu za leto 2020. Tu gre za naslednje cilje: 3 Zdravje in dobro počutje, 4 Kakovostno izobraževanje, 5 Enakost spolov, 6 Čista voda in sanitarna ureditev, 7 Cenovno dostopna in čista energija, 8 Dostojno delo in gospodarska rast, 9 Industrija, inovacije, infrastruktura, 13 Podnebni ukrepi, 14 Življenje v vodi, 15 Življenje na kopnem ter 16 Mir, pravičnost in močne institucije. Za vsakega od teh ciljev so v družbi pripravili opis njihovih aktivnosti, primere kazalnikov ter cilje, ki jih želijo doseči (Luka Koper, d. d., 2021).

Pri cilju številka 3, ki je povezan z zdravjem in dobrim počutjem, imajo v podjetju aktivnosti, ki so povezane z usposabljanjem za varno delo zaposlenih, promocijo zdravja na delovnem mestu, izvajanjem meritev glede vplivov na zaposlene in okolje, zmanjševanje hrupa v celotnem pristanišču ter razvoja požarne zaščite. Opisane aktivnosti merijo s številnimi kazalniki, ki se nanašajo tako na poškodbe pri delu, število trkov in pa

merjenje ravni hrupa. Med glavnimi cilji navajajo največ 15 poškodb pri delu na milijon opravljenih ur in zmanjšanje ravni hrupa v nočnem času na 48 decibelov (Luka Koper, d.d., 2021).

Cilj številka 4 se nanaša na kakovostno izobraževanje. V podjetju izvajajo aktivnosti, ki v usposabljanje vključujejo vse zaposlene, omogočajo sofinanciranje v primeru pridobivanja višje ravni izobrazbe. Poleg tega se izboljšuje tudi proces uvajanja in pa ocenjevanja kompetenc zaposlenih. Omenjene aktivnosti merijo z ocenami kompetenc zaposlenih in pa deležem zaposlenih, ki se odloči za izobraževanje. Cilj, ki ga navajajo, pa je, da bi bilo vsaj 80 % vseh zaposlenih vključenih v izobraževanje in pa ustvarjanje kompetentnih delavcev (Luka Koper, d. d., 2021).

Cilj številka 5 se nanaša na enakost spolov, ki ga v podjetju želijo doseči preko doslednega izvajanja določil, zapisanih v Etičnem kodeksu. Poleg tega imajo v družbi tudi politiko raznolikosti, ki opredeljuje zastopanje v nadzornem svetu in upravi glede na spol, starost, izobrazbo. Pri tem cilju uporabljajo kazalnik, ki kaže delež zaposlenih glede na spol, izobrazbo, starost. Kot glavni cilji so navedeni nediskriminacija, zadovoljstvo zaposlenih in spoštovanje vseh pravic zaposlenih (Luka Koper, d. d., 2021).

Pri cilju številka 6 je govora o čisti vodi in sanitarni ureditvi. Glavna aktivnost na tem področju je zmanjšanje izgub pitne vode, ki jo merijo preko kazalnika specifične porabe vode. Cilj se nanaša na ohranjanje specifične porabe energentov na raven iz prejšnjega leta (Luka Koper, d. d., 2021).

Cilj številka 7 govori o cenovno dostopni in čisti energiji. Aktivnosti podjetja na tem področju so povezane z uvedbo ukrepov, ki vodijo do primerne rabe energije, sistemov za upravljanje z energijo, uporabo strojev, ki jih poganja elektrika, in pa pridobivanju elektrike iz obnovljivih virov. Omenjene aktivnosti merijo s kazalniki specifične rabe goriva in električne energije. Glavna cilja opredeljujeta, da se ohrani poraba energentov na ravni iz prejšnjega leta in izgradnja sončne elektrarne (Luka Koper, d. d., 2021).

Cilj številka 8 se nanaša na dostojno delo in gospodarsko rast, kar želijo doseči predvsem s strateškimi usmeritvami v dolgoročno poslovno stabilnost, privabljanjem najboljših zaposlenih, ki imajo možnost rasti znotraj podjetja, ter z uvajanjem standardov dobre delovne uspešnosti. Kazalniki, ki so uporabljeni pri tem cilju, so vezani predvsem na finančne in kadrovske kazalnike. Kot glavni cilji pa so opredeljeni investicije v pristaniško infrastrukturo, letno doseganje 100-% realizacije pri načrtu kadrov, čim večji delež primernih vodij (vsaj 85 %) in pa zagotoviti, da so vsi za enako delo tudi enako plačani (Luka Koper, d. d., 2021).

Pri cilju številka 9 je govora o industriji, inovacijah in infrastrukturi. Aktivnosti pri tem cilju so vezane na ustvarjanje transportnih rešitev v celotni logistični verigi in pa spodbujanje inovativnosti tudi pri zaposlenih. Opisane aktivnosti merijo preko števila inšpekcijskih ukrepov, kadar pride do posega v prostor, in z deležem uvedenih sprememb.

Cilji pa so, da pri posegih v prostor ne prihaja do inšpekcijskih ukrepov, pridobivanje novih skladišč ter izboljšanje cestne in železniške infrastrukture (Luka Koper, d. d., 2021).

Cilj številka 13 navaja podnebne ukrepe, ki jih v družbi zasledujejo preko rabe obnovljivih virov energije oz. gradnjo sončne elektrarne. Poleg tega so njihovi stroji prešli na električni pogon, poskušajo pa tudi zmanjšati vodne izgube in biti kar se da energetsko učinkoviti. Omenjene aktivnosti merijo s kazalniki, ki kažejo porabo goriva, elektrike in vode, hkrati pa preverjajo tudi ogljični odtis. Cilji se nanašajo na usmeritve NEPN in Green deal in izgradnjo sončne elektrarne, ki bo omogočila proizvodnjo 4-% letne rabe elektrike (Luka Koper, d. d., 2021).

Cilj številka 14 se navezuje na življenje v vodi. Tu želijo imeti vzpostavljen nadzor nad celotnim akvatorijem, poleg tega pa iščejo rešitve na področju postopanja z morskimi izkopaninami. Kazalnik, ki se uporablja pri tem cilju, kaže, kolikokrat je prišlo do onesnaženja na področju zunaj luškega akvatorija. Cilj pa je seveda, da se v celoti prepreči kakršnokoli onesnaženje morja (Luka Koper, d. d., 2021).

Pri cilju številka 15 pa je govora o življenju na kopnem. Tu so aktivnosti usmerjene v ravnanje z odpadki in pa omejevanje vpliva onesnaženih padavinskih vod. Dosego ciljev merijo preko kazalnika, ki kaže delež ločeno zbranih odpadkov. Cilj pa je, da je ta delež nad 91 % (Luka Koper, d. d., 2021).

Pri zadnjem cilju gre za cilj številka 16, ki govori o miru, pravičnosti in močnih institucijah. Omenjen cilj poskušajo dosegati s tem, da je njihovo poslovanje povsem v skladu z načeli pravne države in pa ničelna toleranca do korupcije. Kazalnik, ki se uporablja tukaj, kaže, koliko je bilo dejanskih primerov korupcije, cilj pa je, da ni nobenega takšnega primera (Luka Koper, d. d., 2021).

6 GLAVNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVO

Z analizami, ki sem jih opravil med izdelovanjem zaključne strokovne naloge, sem prišel do več različnih ugotovitev. Analize so se navezovala tako na finančne kot tudi na nefinančne kazalnike poslovanja. Med finančnimi kazalniki sem podrobneje analiziral prihodke, odhodke in poslovni izid ter tri kazalnike uspešnosti poslovanja, ki se navezujejo na produktivnost dela, ekonomičnost in rentabilnost. V sklopu nefinančne analize pa sem podrobneje analiziral strukturo zaposlenih v podjetju ter trajnostni razvoj Luke Koper.

V sklopu analize uspeha poslovanja sem analiziral celotne prihodke, celotne odhodke in poslovno-izidni tok. Pri vseh treh analizah sem prišel do zelo podobnih ugotovitev, in sicer, da so se v letu 2020 vsi trije kazalci zmanjšali, kar je bilo povsem neposredno povezano s pandemijo covid-19. Celotni prihodki so se v letu 2020 zmanjšali za 5,70 %, celotni odhodki pa za 1,37 %. To dvoje je izrazito negativno vplivalo tudi na čisti poslovni izid v letu 2020, saj se je ta zmanjšal za več kot 7,7 milijona evrov oziroma skoraj za 20 %

glede na leto 2019. V letu 2021 so v podjetju spet beležili povečanje tako prihodkov kot tudi odhodkov, vendar so se odhodki povečali v večjem obsegu kot prihodki in posledično se je čisti poslovni izid v letu 2021 še dodatno zmanjšal. V letu 2021 so se najbolj povečali stroški blaga, materiala in storitev, ki so se povečali za 6,75 %, ter stroški dela, ki so se glede na leto 2020 povečali za dobrih 9 %. Kljub vsemu pa je podjetje še vedno poslovalo z dobrim pozitivnim rezultatom, saj so konec leta 2021 beležili skoraj 30 milijonov evrov čistega dobička.

Tudi finančni kazalniki, ki so bili analizirani v sklopu analize uspešnosti poslovanja, so bili v vseh treh obravnavanih letih pozitivni. Pri produktivnosti dela je mogoče opaziti, da se je le-ta v letu 2020 močno zmanjšala, in sicer za skoraj 20 % glede na prejšnje leto. V letu 2021 pa je prišlo do minimalne rasti v višini 3,68 %. Delno je za padec produktivnosti kriva pandemija covid-19, zaradi katere so se prihodki zmanjšali, del krivde za zmanjšanje produktivnosti dela pa lahko najdemo v večjem številu zaposlenih v letih 2020 in 2021, kar je posledica spremembe poslovnega modela v družbi. Pri ostalih dveh kazalnikih, torej ekonomičnost in rentabilnost, pa je prišlo tako v letu 2020 kot tudi v letu 2021 do zmanjšanja vrednosti kazalnika. Ekonomičnost je sicer še vedno znašala več kot 1, kar je tudi cilj pri tem izračunu. Kar se tiče rentabilnosti pa je rentabilnost sredstev v letu 2021 znašala 5,02 %, rentabilnost kapitala pa 6,92 %. Glavni razlog za zmanjšanje tako ekonomičnosti kot tudi rentabilnosti je v manjših prihodkih in posledično tudi manjšem čistem dobičku.

Mislím, da ima podjetje na tem mestu še veliko prostora za napredek, sploh kar se tiče prihodkov, ki se lahko s pravilno strategijo v prihodnosti še močno izboljšajo in presežejo tudi ravni pred koronsko krizo. Tudi na področju stroškov pa lahko podjetje z optimizacijo stroškov delovne sile in porabe materiala pride do zmanjšanja celotnih odhodkov in posledično do boljših finančnih rezultatov.

Drugi del zaključne naloge pa vključuje analizo nefinančnih kazalnikov, in sicer analiza zaposlenih ter analiza trajnostnega razvoja podjetja. V sklopu analize zaposlenih sem analiziral število, strukturo ter dinamiko zaposlenih. Ker gre v primeru Luke Koper za podjetje, ki se ukvarja s težko industrijo, je pričakovano, da je večjih del zaposlenih moškega spola. Kljub vsemu pa je delež res zelo visok, saj znaša več kot 90 % vseh zaposlenih. Na tem mestu menim, da bi se lahko podjetje s pravilnimi pristopi bolj približalo enakosti zastopanosti spolov. V podjetju je veliko delovnih mest, ki niso spolno specifična ali fizično naporna, a jih trenutno zaradi povezave s težko industrijo praviloma zasedajo moški.

Tudi pri izobrazbeni strukturi zaposlenih močno prevladujejo zaposleni, ki imajo doseženo nižjo stopnjo izobrazbe (od I. do V. stopnje). V letu 2021 je bilo takšnih zaposlenih skoraj dve tretjini. Podjetje bi z večjimi spodbudami za dodatno izobraževanje tako znotraj kot tudi zunaj podjetja, lahko zagotovilo še večjo konkurenčnost, saj bi bilo v podjetju več

zaposlenih z višjo stopnjo izobrazbe, ki bi lahko še dodatno povečali dodano vrednost podjetja.

Pri analizi trajnostnega razvoja pa sem analiziral cilje, ki jim podjetje sledi v skladu s 17 sprejetimi cilji Združenih narodov na področju trajnostnega razvoja. V podjetju imajo že sedaj zelo dobro razdelane postopke in procese, s katerimi želijo izpolniti vsak posamezen cilj. Do leta 2030 naj bi bili ti cilji tudi že izpolnjeni. Kljub vsemu pa menim, da bi lahko na določenih področjih pospešili svoj razvoj. Predvsem na področju enakosti spolov, varovanja okolja in omejevanja nevarnih izpustov v okolje. Veliko prostora je predvsem pri samozadostni proizvodnji električne energije, saj bi lahko s postavitvijo alternativnih virov energije, kot so sončne elektrarne, pridelali toliko energije, da bi bili v večji meri samozadostni na tem področju.

7 SKLEP

Podjetje Luka Koper, d. d., ima od njenih začetkov v letu 1957 in vse do danes zelo velik pomen tako za slovensko gospodarstvo kot tudi za širšo regijo. Pristanišče se je skozi celotno obdobje svojega delovanja znalo prilagajati na spremembe v poslovnem okolju in se zelo dobro razvijalo, kar kažejo tudi podatki iz leta 2021, ko so dosegli rekordne vrednosti pretovora. S tem so zelo dobro ublažili tudi vpliv pandemije covid-19 na njihovo poslovanje, saj so se že v letu 2021 zelo približali vrednosti prihodkov iz leta 2019.

Na začetku zaključne strokovne naloge je podan razvoj podjetja od samega začetka in vse do danes, ter opis dejavnosti in organizacije podjetja. V nadaljevanju zaključne naloge pa so podane analize tako finančnih kot nefinančnih dejavnikov poslovanja. V tretjem poglavju je predstavljena analiza uspeha poslovanja z analizo prihodkov, odhodkov in poslovnega izida ter analiza uspešnosti poslovanja, v sklopu katere so bili analizirani kazalniki produktivnosti dela, ekonomičnosti gospodarjenja in rentabilnosti. V četrtem poglavju je predstavljena analiza zaposlenih preko števila zaposlenih, njihove strukture ter dinamike. V petem poglavju je analiziran še trajnostni razvoj Luke Koper.

Kot je mogoče razbrati iz opravljene analize poslovanja, je podjetje v letih 2019, 2020 in 2021 glede na težave, ki jim jih je povzročila pandemija covid-19 v letu 2020, poslovalo zelo dobro. Pričakovano so se tako prihodki kot tudi odhodki v letu 2020 glede na leto 2019 močno zmanjšali, vendar je podjetje še vedno poslovno uspešno, saj so še vedno beležili večmilijonski dobiček. V letu 2021 pa so beležili že tudi povečanje prihodkov v višini 7,16 % glede na leto 2020. Zaradi višjih stroškov v letu 2021 pa se je dobiček zmanjšal pa približno 2 milijona evrov. Kazalci finančne uspešnosti pa so se v obravnavanem obdobju gibali zelo različno. Pri vseh treh kazalcih je bil v letu 2020 glede na 2019 viden padec vrednosti. Edini kazalec, ki se je v letu 2021 izboljšal, je bila

produktivnost dela. Pri ekonomičnosti in rentabilnosti so tudi v letu 2021 beležili manjši padec vrednosti.

V sklopu analize zaposlenih je glavna ugotovitev, da se je v letu 2019 močno povečalo število zaposlenih, ki je konec tega leta znašalo 1541. V naslednjih dveh letih se je število zaposlenih gibalo okoli 1500. Pričakovano je tudi velik delež vseh zaposlenih moških, in sicer več kot 90 %, kar je možno povezati s tem, da se podjetje večinsko ukvarja s težko industrijo. Podjetje veliko svojih virov vlaga tudi v razvoj trajnostnega razvoja in sledi ciljem Združenih narodov na področju trajnostnega razvoja do leta 2030.

Za izdelavo zaključne strokovne naloge sem uporabil javno dostopne podatke ter ostalo relevantno literaturo, iz katere sem črpal teoretično ozadje analize poslovanja obravnavanega podjetja. Teorijo analize poslovanja podjetja sem apliciral na konkretne finančne podatke iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida podjetja Luka Koper, d. d., ki sem jih pridobil iz njihovih javno objavljenih letnih poročil za leta 2019, 2020 in 2021. Tudi pri nefinančni analizi, v sklopu katere sem analiziral zaposlene in trajnostni vidik poslovanja, sem vse konkretne podatke pridobil iz javno dostopnih javnih poročil za omenjeno obdobje.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJPES. (2023). *LUKA KOPER, pristaniški in logistični sistem, delniška družba*. Pridobljeno 5. julija 2023 iz <https://www.ajpes.si/prs/podjetje.asp?s=1&e=130772&p=1>
2. Bergant, Ž. (2007). *Osnove analize poslovanja*. Abeceda Storitve, d. o. o.
3. Bošnjak, M. (1999). *Gradivo za vaje in seminar za predmeta upravljanje in ravnanje podjetja in temelji managementa*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
4. Caliskan, A. (2022). Seaports participation in enhancing the sustainable development goals. *Journal of Cleaner Production*, 379(2), 1–13.
5. Evropsko računsko sodišče. (2023). *Intermodalni prevoz tovora: EU še daleč od tega, da prevoz tovora spravi s cest*. <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/intermodal-freight-transport-08-2023/sl/>
6. Igličar, A., Hočevnar, M. in Zaman Groff, M. (2017). *Osnove računovodstva*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
7. Kapur, R. (2020, januar). Human capital management. *Research Gate*. https://www.researchgate.net/publication/338402706_Human_Capital_Management
8. Kokotec-Novak, M., Korošec, B. in Melavc, D. (2002). *Osnove računovodstva z bilanciranjem*. Založba Moderna organizacija v sestavi Fakultete za organizacijske vede.
9. Lipovec, F. (1983). *Analiza in planiranje poslovanja*. Gospodarski vestnik.
10. Logistics Glossary. (2023). *TEU*. <https://www.logisticsglossary.com/term/teu/>

11. Luka Koper, d. d. (2020). *Letno poročilo 2019*. Koper: Skupina Luka Koper in Luka Koper, d. d.
12. Luka Koper, d. d. (2021). *Letno poročilo 2020*. Koper: Skupina Luka Koper in Luka Koper, d. d.
13. Luka Koper, d. d. (2022). *Letno poročilo 2021*. Koper: Skupina Luka Koper in Luka Koper, d. d.
14. Luka Koper, d.d. (2023a). *Podrobno o zgodovini Luke Koper*. <https://www.luka-kp.si/en/company/history/podrobno-o-zgodovini-luke-koper/>
15. Luka Koper, d.d. (2023b). *Osebna izkaznica družbe*. <https://www.luka-kp.si/o-podjetju/predstavitev/osebna-izkaznica-druzbe/>
16. Luka Koper, d.d. (2023c). *Storitve in terminali*. <https://www.luka-kp.si/storitve-in-terminali/>
17. Luka Koper, d.d. (2023d). *Organigram matične družbe in lastniški deleži*. Pridobljeno 5. julija 2023 iz <https://www.luka-kp.si/o-podjetju/organiziranost-in-vodstvo/organigram-maticne-druzbe-in-lastniski-delezi/>
18. Luka Koper, d.d. (2023e). *Lastniška struktura*. Pridobljeno 5. julija 2023 iz <https://www.luka-kp.si/za-vlagatelje/lastniska-struktura/>
19. Peljhan, D. in Marc, M. (2004). *Ekonomika podjetja 2: pojasnila, primeri in naloge*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
20. Pučko, D. (2001). *Analiza in načrtovanje poslovanja*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
21. Pučko, D. (2006). *Analiza poslovanja*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
22. Slovenski inštitut za revizijo. (2015). *Slovenski računovodski standardi (2016)*. Uradni list RS.
23. Slovenski inštitut za revizijo. (2018). *Slovenski računovodski standard 15 (2019) Prihodki*. Uradni list RS.
24. Statistični urad Republike Slovenije. (2023). *Cene in inflacija*. Pridobljeno 4.7.2023 iz <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/134/cene-in-inflacija>.
25. Wang, X., Yuen, K. F., Wong, Y. D. in Li, K. (2020, jan.). How can the maritime industry meet Sustainable Development Goals? An analysis of sustainability reports from the social entrepreneurship perspective. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, 78, 1-17.
26. Zaman, M., Hočevnar, M. in Igličar, A. (2007). *Temelji računovodstva*. Ekonomska fakulteta v Ljubljani.
27. Žnidaršič Kranjc, A. (1995). *Ekonomika podjetja*. DEJ, d. o. o.

PRILOGE

Priloga 1: Sredstva podjetja Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah

SREDSTVA	Leto 2021	Leto 2020		Leto 2019	
	Stalne cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene
Nepremičnine, naprave in oprema	425.978.241	423.099.194	403.335.743	377.694.913	364.056.975
Naložbene nepremičnine	23.975.120	24.884.001	23.721.641	25.192.959	24.283.283
Neopredmetena sredstva	1.250.530	1.973.782	1.881.584	2.130.722	2.053.785
Druga nekratkoročna sredstva	9.650.187	1.142.512	1.089.144	18.417.879	17.752.840
Delnice in deleži v družbah v Skupini	4.048.063	4.755.183	4.533.063	4.702.876	4.533.063
Delnice in deleži v pridruženih družbah	6.737.709	7.067.857	6.737.709	6.990.110	6.737.709
Druge nekratkoročne fin. naložbe	56.587.335	46.390.083	44.223.149	38.187.758	36.808.861
Dana posojila in depoziti	1.717	3.499	3.336	5.268	5.078
Nekratkoročne poslovne terjatve	39.991	43.101	41.088	42.662	41.122
Odložene terjatve za davek	3.123.312	5.863.047	5.589.177	7.320.900	7.056.554
Nekratkoročna sredstva	531.392.205	515.222.260	491.155.634	480.686.048	463.329.270
Sredstva za prodajo	485.000	0	0	0	0
Zaloge	1.422.438	1.429.545	1.362.769	1.475.786	1.422.498
Dana posojila in depoziti	1.619	1.913	1.824	9.128	8.798
Posl. ter druge terjatve in sredstva	46.773.388	43.211.030	41.192.593	44.966.502	43.342.836
Terjatve za davek od dohodka	0	929.182	885.779	4.321.160	4.165.130
Denar in denarni ustrezniki	16.342.426	38.866.992	37.051.470	68.313.271	65.846.592
Kratkoročna sredstva	65.024.871	84.438.662	80.494.435	119.085.847	114.785.854
SKUPAJ SREDSTVA	596.417.076	599.660.922	571.650.069	599.771.895	578.115.124

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 2: Obveznosti do virov sredstev podjetja Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah

KAPITAL	Leto 2021	Leto 2020		Leto 2019	
	Stalne cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene
Osnovni kapital	58.420.965	61.283.592	58.420.965	60.609.473	58.420.965
Kapitalske rezerve	89.562.703	93.951.275	89.562.703	92.917.811	89.562.703
Rezerve iz dobička	224.907.699	220.234.963	209.947.534	201.590.249	194.311.159
Rezerve, nastale zaradi vred. po poštenu vred.	29.692.618	21.380.903	20.382.176	15.127.704	14.581.468
Zadržani dobički	29.592.320	32.139.083	30.637.829	31.138.006	30.013.664
Kapital lastnikov obvladujoče družbe	432.176.305	428.989.816	408.951.207	401.383.244	386.889.959
Neobvladujoči deleži	0	0	0	0	0
Skupaj kapital	432.176.305	428.989.816	408.951.207	401.383.244	386.889.959
Rezervacije	19.150.740	18.119.434	17.273.054	22.006.388	21.211.774
Odloženi prihodki	28.878.641	25.336.818	24.153.306	25.337.132	24.422.250
Nekratkoročna posojila	60.688.522	74.698.972	71.209.697	101.391.967	97.730.871
Druge nekratkoročne finančne obveznosti	967.048	275.780	262.898	192.581	185.627
Nekratkoročne poslovne obveznosti	106.025	120.840	115.195	968.685	933.707
Nekratkoročne obveznosti	109.790.976	118.551.843	113.014.150	149.896.753	144.484.229
Obveznosti (skupina za odtujitev) za prodajo	0	0	0	0	0
Kratkoročna posojila	10.521.175	11.036.713	10.521.175	10.915.309	10.521.175
Druge kratkoročne finančne obveznosti	468.582	346.871	330.668	421.840	406.608
Obveznosti za davek od dohodka	3.130.837	0	0	0	0
Poslovne in druge obveznosti	40.329.201	40.735.680	38.832.869	37.154.750	35.813.153
Kratkoročne obveznosti	54.449.795	52.119.263	49.684.712	48.491.898	46.740.936
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	595.417.076	599.660.922	571.650.069	599.771.895	578.115.124

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 3: Čisti poslovni izid iz poslovanja podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah

ELEMENT	Leto 2021	Leto 2020		Leto 2019	
	Stalne cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	224.990.379	209.953.639	206.038.900	228.756.455	224.715.839
<i>a) Čisti prihodki od prodaje domačim kupcem na podlagi pogodb s kupci</i>	64.804.476	61.075.786	59.936.983	71.506.325	70.243.281
<i>b) Čisti prihodki od prodaje tujim kupcem na podlagi pogodb s kupci</i>	152.443.699	141.311.401	138.676.547	148.139.432	145.522.787
<i>c) Čisti prihodki od pobranih pristaniških pristojbin</i>	5.968.846	5.695.467	5.589.271	7.441.925	7.310.475
<i>č) Čisti prihodki od prodaje iz naslova najemnin</i>	1.773.358	1.870.985	1.836.099	1.668.772	1.639.296
2. USREDSTVENI LASNI PROIZVODI IN STORITVE	76.042	145.236	142.528	70.881	69.629
3. DRUGI PRIHODKI	2.941.895	8.539.799	8.380.568	3.261.280	3.203.675
4. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA (1+2+3)	228.008.316	218.638.674	214.561.996	232.088.616	227.989.143
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	77.822.879	72.898.725	71.539.475	76.612.190	75.258.959
<i>a) Stroški materiala</i>	15.999.667	15.997.549	15.699.263	17.747.600	17.434.117
<i>b) Stroški storitev</i>	61.823.212	56.901.176	55.840.212	58.864.590	57.824.842
6. STROŠKI DELA	80.154.423	73.507.646	72.137.042	72.374.938	71.096.551
7. ODPISI VREDNOSTI	29.087.193	28.060.755	27.537.542	27.506.364	27.020.508
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	10.198.377	10.786.596	10.585.472	11.236.175	11.037.706
9. POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA (4-5-6-7-8)	30.745.444	33.384.952	32.762.465	44.358.949	43.575.419

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 4: Čisti poslovni izid podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021 v tekočih in stalnih cenah

ELEMENT	Leto 2021	Leto 2020		Leto 2019	
	Stalne cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene
10. FINANČNI PRIHODKI	4.898.610	3.412.653	3.349.022	3.383.866	3.324.095
a) Finančni prihodki iz deležev	4.646.112	3.203.440	3.143.710	3.196.132	3.139.677
b) Finančni prihodki od obresti	245	471	462	14.903	14.640
c) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	252.253	208.742	204.850	172.831	169.778
11. FINANČNI ODHODKI	273.258	718.062	704.673	818.961	804.495
a) Finančni odhodki iz finančnih naložb	0	8.272	8.118	8.881	8.724
b) Finančni odhodki za obresti	254.312	547.757	537.544	754.856	741.523
c) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	18.946	162.032	159.011	55.223	54.248
12. ČISTI POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA (9+10-11)	35.370.796	36.079.543	35.406.814	46.923.854	46.095.019
13. DAVEK IZ DOBIČKA	5.159.085	4.131.789	4.054.749	7.091.624	6.966.362
14. ODLOŽENI DAVKI	291.381	80.822	79.315	315.621	310.046
15. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (12-13-14)	29.920.330	31.866.932	31.272.750	39.516.608	38.818.611

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 5: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		I 19/20	I 20/21
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
1. Poslovni prihodki	232.088.616	98,56 %	218.638.674	98,46 %	228.008.316	97,90 %	94,20	104,29
a) Čisti prihodki od prodaje	228.756.455	97,15 %	209.953.639	94,55 %	224.990.379	96,60 %	91,78	107,16
b) Usredstveni lastni proizvodi in storitve	70.881	0,03 %	145.236	0,07 %	76.042	0,03 %	204,90	52,36
c) Drugi prihodki	3.261.280	1,38 %	8.539.799	3,85 %	2.941.895	1,26 %	261,85	34,45
2. Prihodki iz financiranja	3.383.866	1,44 %	3.412.653	1,54 %	4.898.610	2,10 %	100,85	143,54
a) Finančni prihodki iz deležev	3.196.132	1,36 %	3.203.440	1,44 %	4.646.112	1,99 %	100,23	145,04
b) Finančni prihodki od obresti	14.903	0,01 %	471	0,00 %	245	0,00 %	3,16	52,04
c) Finančni prihodki iz posl. terjatev	172.831	0,07 %	208.742	0,09 %	252.253	0,11 %	120,78	120,84
3. Celotni prihodki (1+2)	235.472.481	100,00 %	222.051.327	100,00 %	232.906.926	100,00 %	94,30	104,89

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		I 19/20	I 20/21
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%		
1. Poslovni odhodki	187.729.667	99,57 %	185.253.722	99,61 %	197.262.872	99,86 %	98,68	106,48
a) Stroški blaga, materiala in storitev	76.612.190	40,63 %	72.898.725	39,20 %	77.822.879	39,40 %	95,15	106,75
b) Stroški dela	72.374.938	38,39 %	73.507.646	39,53 %	80.154.423	40,58 %	101,57	109,04
c) Odpisi vrednosti	27.506.364	14,59 %	28.060.755	15,09 %	29.087.193	14,72 %	102,02	103,66
d) Drugi poslovni odhodki	11.236.175	5,96 %	10.786.596	5,80 %	10.198.377	5,16 %	96,00	94,55
2. Odhodki iz financiranja	818.961	0,43 %	718.062	0,39 %	273.258	0,14 %	87,68	38,05
a) Finančni odhodki iz finančnih naložb	8.881	0,00 %	8.272	0,00 %	0	0,00 %	93,15	0,00
b) Finančni odhodki za obresti	754.856	0,40 %	547.757	0,29 %	254.312	0,13 %	72,56	46,43
c) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	55.223	0,03 %	162.032	0,09 %	18.946	0,01 %	293,41	11,69
3. Celotni odhodki (1+2)	188.548.628	100,00 %	185.971.784	100,00 %	197.536.130	100,00 %	98,63	106,22

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 7: Poslovni izid (v EUR) za podjetje Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 19/20	I 20/21
1. Čisti prihodki od prodaje	228.756.455	209.953.639	224.990.379	91,78	107,16
2. Usredstveni lastni proizvodi in storitve	70.881	145.236	76.042	204,90	52,36
3. Drugi prihodki	3.261.280	8.539.799	2.941.895	261,85	34,45
4. Stroški blaga, materiala in storitev	76.612.190	72.898.725	77.822.879	95,15	106,75
5. Stroški dela	72.374.938	73.507.646	80.154.423	101,57	109,04
6. Odpisi vrednosti	27.506.364	28.060.755	29.087.193	102,02	103,66
7. Drugi odhodki	11.236.175	10.786.596	10.198.377	96,00	94,55
8. Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) (1+2+3-4-5-6-7)	44.358.949	33.384.952	30.745.444	75,26	92,09
9. Finančni prihodki	3.383.866	3.412.653	4.898.610	100,85	143,54
10. Finančni odhodki	818.961	718.062	273.258	87,68	38,05
11. Poslovni izid iz financiranja (9-10)	2.564.905	2.694.592	4.625.352	105,06	171,65
12. Poslovni izid pred obdavčitvijo (8+11)	46.923.854	36.079.543	35.370.796	76,89	98,04
13. Davek iz dobička	6.966.362	4.054.749	5.159.085	58,20	127,24
14. Odloženi davki	310.046	79.315	291.381	25,58	367,37
15. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (12-13-14)	39.647.446	31.945.479	29.920.330	80,57	93,66

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 8: Izračuni produktivnosti dela v podjetju Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 19/20	I 20/21
1. Celotni prihodki	235.472.481	222.051.327	232.906.926	94,30	104,89
2. Poslovni prihodki	232.088.616	218.638.674	228.008.316	94,20	104,29
3. Povprečno število zaposlenih	1315	1538	1556	116,96	101,17
4. Produktivnost dela I (EUR/zaposlenega) (1/3)	179.067	144.377	149.683	80,63	103,68
5. Produktivnost dela II (EUR/uro) (2/3)	176.493	142.158	146.535	80,55	103,08

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 9: Izračun ekonomičnosti v podjetju Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 19/20	I 20/21
1. Poslovni prihodki	232.088.616	218.638.674	228.008.316	94,20	104,29
2. Celotni prihodki	235.472.481	222.051.327	232.906.926	94,30	104,89
3. Poslovni odhodki	187.729.667	185.253.722	197.262.872	98,68	106,48
4. Celotni odhodki	188.548.628	185.971.784	197.536.130	98,63	106,22
5. Ekonomičnost I (2/4)	1,249	1,194	1,179	95,61	98,75
6. Ekonomičnost II (1/3)	1,236	1,180	1,156	95,46	97,94

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 10: Izračun rentabilnosti kapitala in sredstev podjetja Luka Koper, d. d., v letih 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 19/20	I 20/21
1. Čisti dobiček	39.647.446	31.945.479	29.920.330	80,57	93,66
2. Povprečna sredstva	599.771.895	599.660.922	596.417.076	99,98	99,46
3. Povprečni kapital	401.383.244	428.989.816	432.176.305	106,88	100,74
4. Rentabilnost sredstev v % (1/2)	6,61 %	5,33 %	5,02 %	80,59	94,17
5. Rentabilnost kapitala v % (1/3)	9,88 %	7,45 %	6,92 %	75,39	92,97

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 11: Število zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 20/19	I 21/20
1. Število zaposlenih na dan 1.1.	1089	1541	1535	141,51	99,61
2. Število zaposlenih na 31. 12.	1541	1535	1577	99,61	102,74
3. Povprečno število zaposlenih	1315	1538	1556	116,96	101,17

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 12: Struktura zaposlenih po izobrazbi v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31.12. za leta 2019, 2020 in 2021

Stopnja izobrazbe	Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		I 20/19	I 21/20
	Število	%	Število	%	Število	%		
VIII./2	1	0,06	1	0,07	1	0,06	100,00	100,00
VIII./1	25	1,62	27	1,76	25	1,59	108,00	92,59
VII.	121	7,85	127	8,27	125	7,93	104,96	98,43
VI./2	207	13,43	220	14,33	232	14,71	106,28	105,45
VI./1	106	6,88	105	6,84	112	7,10	99,06	106,67
V.	485	31,47	466	30,36	464	29,42	96,08	99,57
IV.	444	28,81	459	29,90	477	30,25	103,38	103,92
III.	24	1,56	17	1,11	18	1,14	70,83	105,88
I. in II.	128	8,31	113	7,36	123	7,80	88,28	108,85
SKUPAJ	1541	100,00	1535	100,00	1577	100,00	99,61	102,74

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 13: Starostna struktura zaposlenih v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021

Starost	Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		I 20/19	I 21/20
	Število	%	Število	%	Število	%		
do 30	239	15,51	195	12,70	175	11,10	81,59	89,74
od 30 do 50	1054	68,40	1087	70,81	1132	71,78	103,13	104,14
nad 50	248	16,09	253	16,48	270	17,12	102,02	106,72
SKUPAJ	1541	100	1535	100,00	1577	100,00	99,611	102,74
Povp. starost zaposlenih	41,5	/	41,4	/	41,9	/	/	/

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 14: Struktura zaposlenih po spolu v podjetju Luka Koper, d. d., na dan 31. 12. za leta 2019, 2020 in 2021

Spol	Leto 2019		Leto 2020		Leto 2021		I 20/19	I 21/20
	Število	%	Število	%	Število	%		
Moški	1396	90,59	1385	90,23	1432	90,81	99,21	103,39
Ženske	145	9,41	150	9,77	145	9,19	103,45	96,67
SKUPAJ	1541	100	1535	100	1577	100	99,61	102,74

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).

Priloga 15: Gibanje zaposlenih podjetju Luka Koper, d. d., za leta 2019, 2020 in 2021

Element	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	I 20/19	I 21/20
1. Število zaposlenih na 1.1.	1089	1541	1535	141,51	99,61
2. Prihodi v obdobju 1. 1.–31. 12.	475	25	70	5,26	280,00
3. Odhodi v obdobju 1. 1.–31. 12.	23	31	27	134,78	87,10
4. Število zaposleni na 31. 12.	1541	1535	1577	99,61	102,74
5. Število zamenjanega osebja v obdobju (2+3)	498	56	97	11,24	173,21
6. Povprečno število zaposlenih v obdobju	1315	1538	1556	116,96	101,17
7. Koeficient fluktuacije odhodov v % (3/6)	1,75	2,02	1,74	115,24	86,09
8. Bruto koeficient fluktuacije v % (5/6)	37,87	3,64	6,23	9,61	171,21
9. Neto koeficient fluktuacije v % ((2-3)/6)	34,37	-0,39	2,76	/	/

Vir: lastno delo na podlagi Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2021), Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2020) in Letno poročilo podjetja Luka Koper, d. d., (2019).